Ministerie van
Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport
Inspectie Onderwijs

De staat van het onderwijs op Curaçao

Onderwijsverslag schooljaar 2013 – 2014

Inspectie Onderwijs
juni 2015

Ministerie van
Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport
Inspectie Onderwijs

Inhoudsopgave

Inleiding 4

1 Algemeen 5

1.1 Bevoegd gezag en scholen 5

1.2 Kwaliteitsborging examens 7

1.3 Aanvraag roosterafwijkingen 9

1.4 Signalen en klachten 10

2 Funderend Onderwijs 11

2.1 Instroomgegevens 11

2.2 Schoolpopulatie 11

2.3 Uitstroom 15

3 Speciaal Onderwijs 17

3.1 Doorverwijzingsprocedures 18

3.2 Instroomgegevens 19

3.3 Schoolpopulatie 19

3.4 Uitstroom 24

4 Voorbereidend secundair beroepsonderwijs 26

4.1 Toelatingsprocedures VSBO 26

4.2 Doorverwijzingsprocedures AGO 27

4.1 Slagingsregeling VSBO 27

4.2 Instroom 27

4.3 Schoolpopulatie 28

4.4 Beroepspraktijkvorming 32

4.5 Uitstroom 33

5 Secundair beroepsonderwijs 35

5.1 Toelatingsprocedures 35

5.2 Slagingsregeling SBO 36

5.3 Instroom 36
5.4 Schoolpopulatie 37
5.5 Beroepspraktijkvorming 40
5.6 Doorstroom 41
5.7 Uitstroom 44
6 HAVO/VWO 45
6.1 Toelatingsprocedures 45
6.2 Slagingsregeling 45
6.3 Instroom 45
6.4 Schoolpopulatie 46
6.5 Uitstroom 52

Inleiding

Ter navolging van de staatsregeling artikel 21 lid 8 wordt wederom dit jaar de situatie binnen het Curaçaose onderwijs beschreven. Een complete beschrijving van de situatie voor een schooljaar is mogelijk nadat alle gegevens hiervan ontvangen en gecontroleerd zijn door de Inspectie Onderwijs. Deze beschrijving betreft het schooljaar 2013 – 2014 en is op basis van data die de Onderwijsinspectie van de onderwijsinstellingen heeft ontvangen.

Volledigheidshalve wordt hierbij vermeld dat de toelevering, beschikbaarheid en bruikbaarheid van data over het schooljaar 2013-2014 van invloed zijn op het beeld van de geschetste situatie. Met de beschikbare data is het niet mogelijkheid over alle aspecten een compleet beeld te geven. Dit document geeft geen informatie over de financiën binnen het onderwijs aangezien het financiële toezicht en controle niet bij de Onderwijs Inspectie is ondergebracht.

In dit document worden data gepresenteerd over de input, het proces en de output binnen het onderwijssysteem. Bij input gaat het om de instroom van leerlingen die voor het eerst, als nieuweling, het Curaçaose onderwijssysteem en/of type onderwijs binnenstappen. Bij het proces gaat het om o.a. de groepering en doorstroom van leerlingen en de inzet van deskundigen binnen het onderwijssysteem. De output betreft de leerlingen, die met een diploma of afgeronde voorbereiding voor een vervolgstudie en/of de arbeidsmarkt, uitstromen.

Ten eerste worden algemene gegevens behandeld. Het gaat hier om het aantal scholen schoolbesturen, kwaliteitsborging van examens, toegestane roosterafwijkingen, signalen en klachten.

In hoofdstuk twee t/m zes wordt de situatie beschreven voor respectievelijk het Funderend Onderwijs (FO), Speciaal Onderwijs (SO), Voorbereidend Secundair Beroepsonderwijs (VSBO), Secundair Beroepsonderwijs (SBO), Hoger Algemeen Vormend Onderwijs (HAVO) en Voorbereidend Wetenschappelijk Onderwijs (VWO).

1 Algemeen

In dit hoofdstuk wordt een beeld gegeven van het aantal scholen per onderwijstype en het daarbij horend bevoegd gezag. Hiernaast wordt informatie gegeven over de kwaliteitsborging van centraal examens, aanvraag voor roosterafwijkingen, signalen en klachten in het schooljaar 2013-2014.

1.1 Bevoegd gezag en scholen

Er wordt onderscheid gemaakt tussen het openbaar onderwijs en bijzonder onderwijs. Een openbare school/instelling is een door het Land Curaçao dan wel een openbare rechtspersoon in stand gehouden school/instelling. Een bijzondere school/instelling is een door een natuurlijke persoon of door een privaatrechtelijke rechtspersoon in stand gehouden school/instelling. De rechtspersoon is het bevoegd gezag en tevens het bestuur van de school.
Een tweede indeling is de uit de openbare kas bekostigde school en de NIET uit de openbare kas bekostigde, namelijk particuliere school.
Deze categorisering van scholen is verankerd in de Landsverordening funderend onderwijs (P.B. 2008, no. 84), Landsverordening voortgezet onderwijs (P.B. 1979, no. 29), Landsverordening secundair beroepsonderwijs en educatie (P.B. 2008, no. 37).
Het bevoegd gezag (schoolbestuur) is verantwoordelijk voor het beheer van de scholen en de kwaliteit van het aangeboden onderwijs in de ruimste zin. De scholen ressorteren onder verschillende schoolbesturen. In tabel 1.1 wordt een overzicht gegeven van het aantal scholen per onderwijstype in het schooljaar 2013-2014.

Tabel 1.1 Overzicht aantal scholen per onderwijstype

onderwijstype	door de overheid bekostigd	particulier
FO	50	6
SO	14	
VSO	1	
VSBO	21 met 6 afdelingen AGO	
SBO	6	5
HAVO/VWO	4	
Scholengemeenschap (VSBO/HAVO/VWO)	1	5

In tabel 1.2 wordt een overzicht gegeven van het aantal locaties voor de verschillende onderwijstypes per schoolbestuur. Er zijn zeven schoolbesturen die openbaar of bijzonder onderwijs verzorgen en door de overheid bekostigd worden.

Tabel 1.2 Aantal locaties voor de verschillende onderwijstypes per schoolbestuur

schoolbestuur	FO	SO	VSO	AGO	VSBO BAVO	VSBO BB	SBO	HAVO /VWO	VSBO/HAVO/ VWO
DOS	15	5	1	3	3	3	2	1	1
VPCO	2	1			2	2		1	
SCONS	1				1	1			
SOZDA	2								
SCOEBG	1								
FSHP	1			1	1	1			
RKCS	28	8		2	6	6	4	2	
Totaal	50	14	1	6	13	13	6	4	1

IFE, SIFMA en Feffik zijn onderwijsinstituten die SBO opleidingen en educatie aanbieden en niet via het V&V stelsel bekostigd worden. Zij krijgen wel subsidie van de overheid. Hiernaast zijn ook particuliere instellingen die onderwijs verzorgen. Tabel 1.3 geeft een overzicht van deze instellingen.

Tabel 1.3 Aantal particuliere onderwijsinstellingen per onderwijstype

onderwijstype	aantal	scholen
FO	6	Pipita, Klein College Curaçao American Preparatory school De Rakker, International school of Curaçao, Schroederschool
scholengemeenschap VSBO/HAVO/VWO	5	Omega Abel Tasman Vespucci College International school of Curaçao Curaçao American Preparatory school
SBO	5	CDC OTC Instituto Kuido pa Ansiano New Horizons Alliance
Totaal	16	

in het schooljaar 2013-2014 zijn 97 scholen door de overhied bekostigd. In totaal werd aan 32075 leerlingen onderwijs aangeboden door van overhiedswege gesubsidieerde scholen. Tabel 1.4 geeft een overzicht van het aantal leerlingen per onderwijstype.

Tabel 1.4 Aantal leerlingen per onderwijstype

onderwijstype	FO	SO	VSBO	SBO	HAVO/VWO	Totaal
aantal leerlingen	16911	1218	7431	3429	3086	32075

1.2 Kwaliteitsborging examens

In het schooljaar 2013-2014 was ter waarborging van de kwaliteit van de examens het 'Handboek Examinering' door de Onderwijsinspectie uitgereikt. Dit is een handreiking ter uitvoering van de wet- en regelgeving betreffende examens binnen het voortgezet onderwijs en de controle van deze uitvoering. Het handboek is verbonden aan artikel 32 van de Landsverordening voortgezet onderwijs (P.B. 1979, no. 29) en het Landsbesluit eindexamens v.w.o., h.a.v.o. en v.s.b.o. (P.B. 2008, no. 54). Dit handboek wordt jaarlijks aangepast en is per M.B. geratificeerd in het schooljaar 2014-2015.

Verder worden voor zowel de centraal praktijk examens en centraal schriftelijk examens de gecommitteerden centraal gescreend op bevoegdheid door de Inspectie en per Landbesluit aangewezen.

Gedurende de examenperiode wordt door de inspectie oogrondes uitgevoerd en gerapporteerd. De inspectie evalueert de afname van centraal praktijkexamens van de afgelopen drie schooljaren waaruit een rapport gepubliceerd zal worden.

In navolging van artikel 54 van Landsbesluit eindexamens v.w.o., h.a.v.o., v.s.b.o. (P.B. 2008, no. 54) dient iedere voorzitter van een examencommissie jaarlijks verslag uit te brengen bij de inspectie.

De ontwikkeling en afname van schoolexamens is de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag van de school. De ontwikkeling van centraal examens in het voortgezet onderwijs wordt uitgevoerd door het Expertisecentrum Toetsen en Examens (ETE). Hier worden examens van eigen bodem ontwikkeld en de logistiek rondom examens geregeld, zie tabel 1.5. De andere centraal examens komen uit Nederland. De ETE communiceert door middel van Examenbladen over de laatste ontwikkelingen voor wat betreft centraal examens. De ETE draagt de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van de lokaal geproduceerde examens.

Tabel 1.5 Centrale examens geconstrueerd door het ETE

lokaal geconstrueerd	leerweg/schooltype	
Engels	PBL, PKL	
Nederlands	PBL, PKL, TKL, HAVO, VWO	
Papiamentu	PBL, PKL, TKL, HAVO, VWO	
Spaans	PBL, PKL, TKL, HAVO, VWO	
Mens en Maatschappij 1 en 2	PBL, PKL, TKL	
Economie	PBL, PKL	
Biologie	PBL, PKL	
Wiskunde	PBL, PKL	
Natuur- en Scheikunde	PBL, PKL	
Zorg en Welzijn intrasectoraal	PBL, PKL, TKL	Ook praktijkexamen
Uiterlijke verzorging	PBL, PKL	Ook praktijkexamen
Administratie en commercie	PBL, PKL, TKL	Ook praktijkexamen
Hospitality koken en serveren	PBL, PKL, TKL	Ook praktijkexamen
Informatica	HAVO, VWO	
Kunst (algemeen)	HAVO, VWO	
Geschiedenis	HAVO, VWO	
Aardrijskunde	HAVO, VWO	
Metaal	PBL, PKL	Ook praktijkexamen
Instalectro	PBL, PKL	Ook praktijkexamen
Motorvoertuigentechniek	PBL, PKL	Ook praktijkexamen
Bouw	PBL, PKL	Ook praktijkexamen
Techniek algemeen	TKL	

Verder wordt jaarlijks een discrepantie onderzoek gedaan waarin het verschil tussen het cijfer voor schoolexamens en centraal schriftelijk examen wordt bepaald. De discrepantie zegt indirect iets over de kwaliteit van de schoolexamens ten opzichte van de Centrale Schriftelijke Examens.

De waarborging van de kwaliteit van de examens in het Secundair Beroepsonderwijs (SBO), is geregeld in o.a. artikel 5, 18 en artikel 28 van de Landsverordening secundair beroepsonderwijs en educatie (P.B. 2008, no. 37).
Uitgaande van deze wetgeving is dit een verantwoordelijkheid binnen de interne kwaliteitszorg van de school, van een examencommissie en het Examenbureau. In de nabije toekomst zullen vanuit de inspectie nieuwe initiatieven genomen worden ter intensivering van de kwaliteitsborging binnen het SBO.

1.3 Aanvraag roosterafwijkingen

Een school vraagt toestemming voor activiteiten die buiten het rooster of in plaats van het rooster plaatsvinden. Het zijn binnen of buiten curriculaire activiteiten. De aanvraag wordt door tussenkomst van het bevoegd gezag en dient uiterlijk 8 werkdagen voor de dag van de activiteit bij de inspectie ingediend. In het schooljaar 2013-2014 zijn er in totaal 457 verzoeken ingediend. In 428 gevallen werd toestemming gegeven voor roosterafwijking door de inspectie, zie tabel 1.6.

Tabel 1.6 Percentage geregistreerde toegestane roosterafwijkingen per onderwijstype

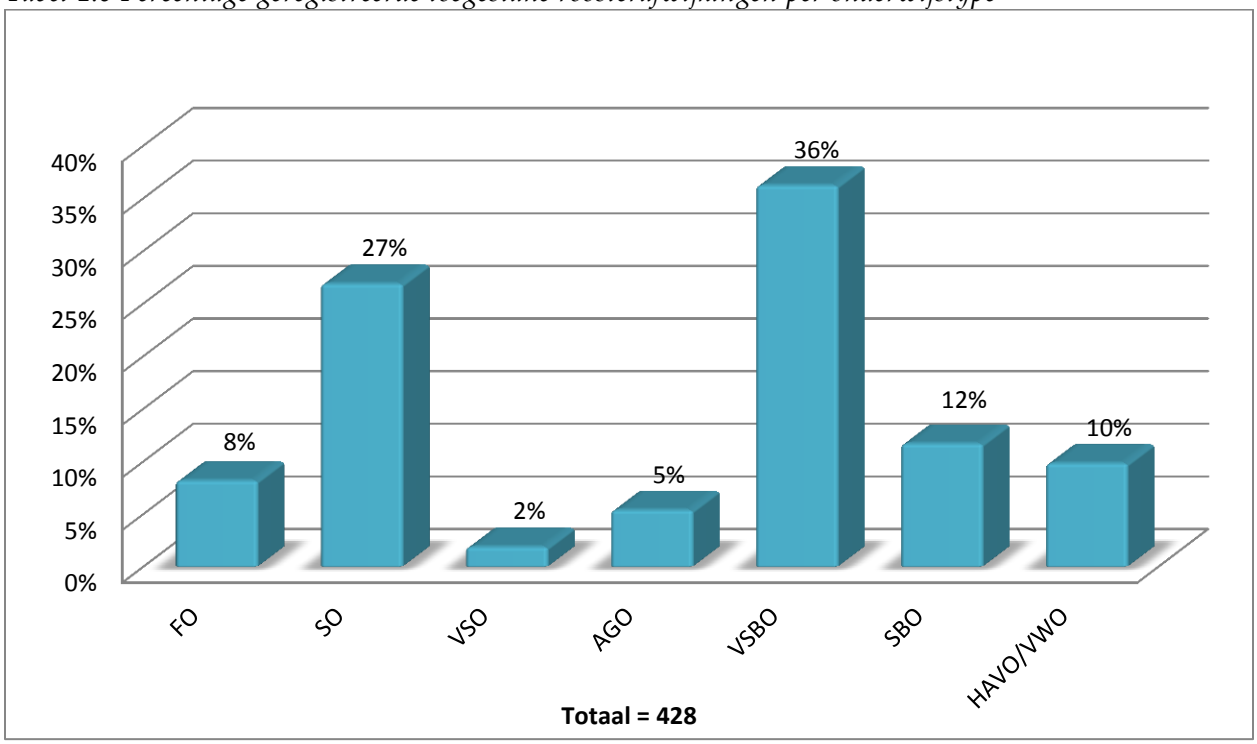

De meerderheid van het aantal verzoeken kwam van de VSBO scholen. Vanuit het VSO werd het minst een verzoek aangevraagd en toestemming gegeven.

Roosterafwijking werd in het schooljaar 2013-2014 aangevraagd voor o.a.:

- Bezoek aan tentoonstelling, theaterstuk, film festival, museum
- Buitenschoolse trainingen en workshops
- Excursie
- Introductie/kennismaking
- Ontruimingsoefening
- Snuffelstage

- Sportdag
- Vieringen

1.4 Signalen en klachten

In het schooljaar 2013-2014 waren er in totaal 13 casussen gemeld bij de Onderwijsinspectie. Hiernaast werden diverse signalen in o.a. de media opgevangen door de Inspectie. Onderstaand tabel geeft een overzicht van de onderwerpen die behandeld werden.

Tabel 1.7 Overzicht van case-onderwerpen

Verzoek deelname examen 3e tijdvak
Vrijstelling Eerder Verworven Competenties
Ontzegging deelname examen
Verzoek vrijstelling Spaans
Onvoldoende scriptie begeleiding
Scriptie verdediging
Studeren in de regio
Leerlingenzorg: begeleiding van leerlingen
Afname schoolexamens
Examen resultaten
Fraude met diploma
Inzage Examen resultaten
Programma VSBO: geen biologie in de brugklas, geen biologie in havo 2 en vsbo 2,

2 Funderend Onderwijs

Het Funderend Onderwijs is wettelijk bepaald in de Landsverordening Funderend Onderwijs (P.B. 2008, no. 84). In artikel 2 wordt het doel van dit onderwijstype beschreven.

Artikel 2 Doelstellingen Funderend Onderwijs
1. Het Funderend Onderwijs is het onderwijs bestemd voor kinderen vanaf 4 jaar. Het legt mede de grondslag voor het volgen van voortgezet onderwijs.

2. Het Funderend Onderwijs heeft tot doel de algemene vorming van de in het eerste lid bedoelde kinderen in de Antilliaanse samenleving, gezien in samenhang met het Koninkrijk der Nederlanden en de Caribische regio in het bijzonder en in de wereld in zijn algemeenheid. Het biedt hen ongeacht hun achtergrond, een brede intellectuele, sociale, emotionele, motorische, artistieke en morele vorming. Het schept de voorwaarden waaronder zij zich individueel en als groepslid kunnen ontplooien tot jongeren die optimaal maatschappelijk kunnen participeren.

De toelating tot een school voor Funderend Onderwijs is geregeld in artikel 19 en 20 van de Landsverordening Funderend Onderwijs (P.B. 2008, no. 84). In de praktijk zijn er leerlingen die gedurende het schooljaar van school veranderen en tot een andere school worden toegelaten.

Dit hoofdstuk geeft een beschrijving van de situatie binnen het Funderend Onderwijs voor wat betreft, instroom, schoolpopulatie (leerlingen en leraren) en de uitstroom in het schooljaar 2013-2014.

2.1 Instroomgegevens

De instroom betreft in dit geval leerlingen die voor het eerst het Funderend Onderwijs (FO) op Curaçao binnenstapten. Behalve vierjarigen die voor het eerst aan formeel onderwijs begonnen waren er ook leerlingen, die bijvoorbeeld, vanuit het buitenland het FO instroomden.

In augustus 2013 begonnen 2122 leerlingen aan groep 1, van wie 1146 jongens. Dit was de grootste groep instromers binnen het FO. Met de beschikbare data is het, echter, niet mogelijk een compleet beeld van de instroom vanuit het buitenland te geven.

2.2 Schoolpopulatie

In het schooljaar 2013 – 2014 bezochten 16911 leerlingen een school voor FO, die door de overheid bekostigd wordt. Hiervan waren 8654 jongens (51%) en 8257 meisjes. In cyclus 1 zaten er totaal 8635 leerlingen, van wie 4508 jongen (52%); in cyclus 2 zaten er 8276 leerlingen, van

wie 4146 jongens (50%). Tabel 2.1 geeft een overzicht van het aantal jongens en meisjes per cyclus in het FO. De navolgende tabel 2.2 geeft de informatie per groep.

Tabel 2.1 Aantal leerlingen binnen het FO naar cyclus en geslacht

cyclus	jongens	meisjes	totaal
cyclus 1	4508	4127	8635
cyclus 2	4146	4134	8276
Totaal	8654	8257	16911

Tabel 2.2 Aantal leerlingen binnen het FO naar groep en geslacht

groep	jongens	meisjes	totaal
groep 1-2	2282	2045	4327
groep 3	1146	1071	2217
groep 4	1080	1011	2091
groep 5	1089	1024	2113
groep 6	1070	1011	2081
groep 7	1019	1073	2092
groep 8	968	1022	1990
Totaal	8654	8257	16911

De gemiddelde klassengrootte in het FO was 24 leerlingen per klas. De kleinste klas bestond uit 8 leerlingen (dit kwam alleen op één school voor), andere scholen met kleine klassen hadden een klassengrootte van minimaal 13 leerlingen. De grootste klassen bestonden uit 33 leerlingen.

Het RKCS had de grootste leerlingenpopulatie, namelijk 57% van het totaal aantal leerlingen binnen het FO, zie tabel 2.3 en grafiek 2.4. Het gemiddelde aantal leerlingen per school was 338. De kleinste school telde 102 leerlingen en behoorde tot de RKCS, terwijl de grootste school van de VPCO was en 702 leerlingen telt. Grafiek 2.5 geeft een onderverdeling van het aantal scholen naar grootte.

Tabel 2.3 Totaal aantal leerlingen per schoolbestuur

schoolbestuur	leerlingen cyclus 1	leerlingen cyclus 2	totaal
DOS	2253	2228	4481
RKCS	4918	4678	9596
SOZDA	318	250	568
EBG	150	116	266
FSHP	106	108	214
SCONS	205	214	419
VPCO	685	682	1367

Grafiek 2.4 Percentuele verdeling leerlingen over de schoolbesturen

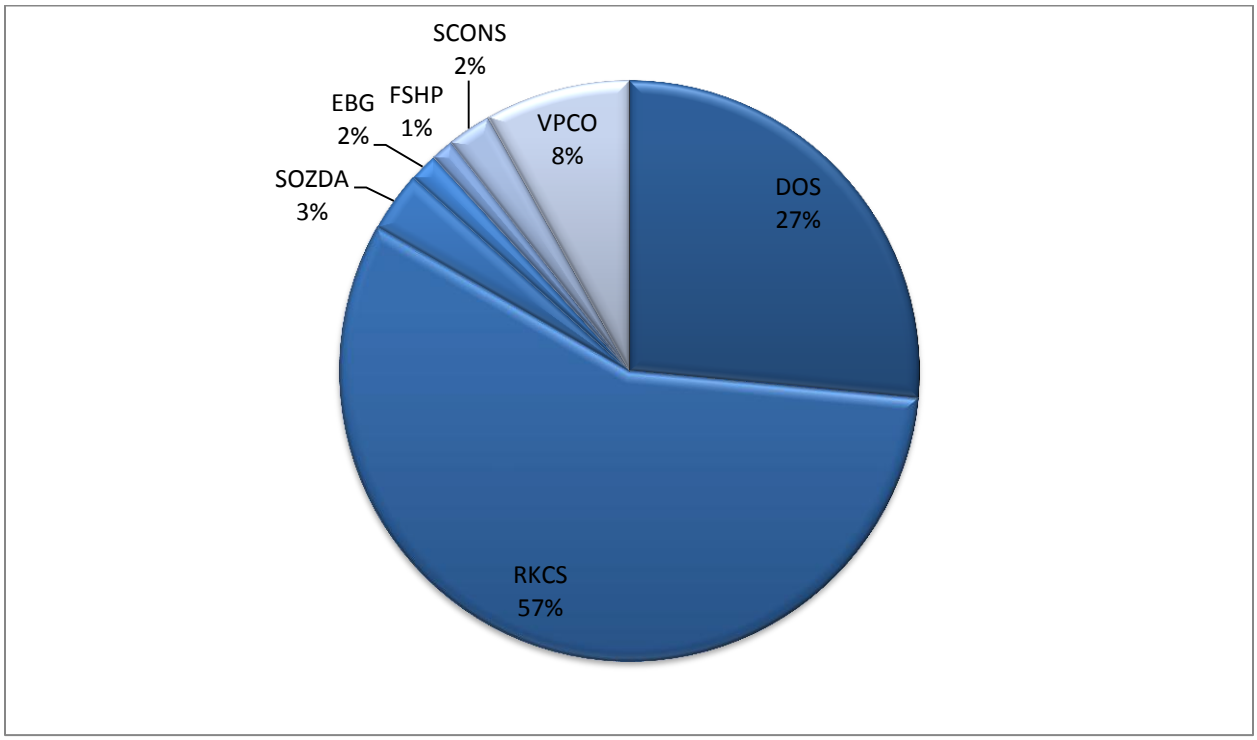

Grafiek 2.5 Scholen ingedeeld naar totaal aantal leerlingen

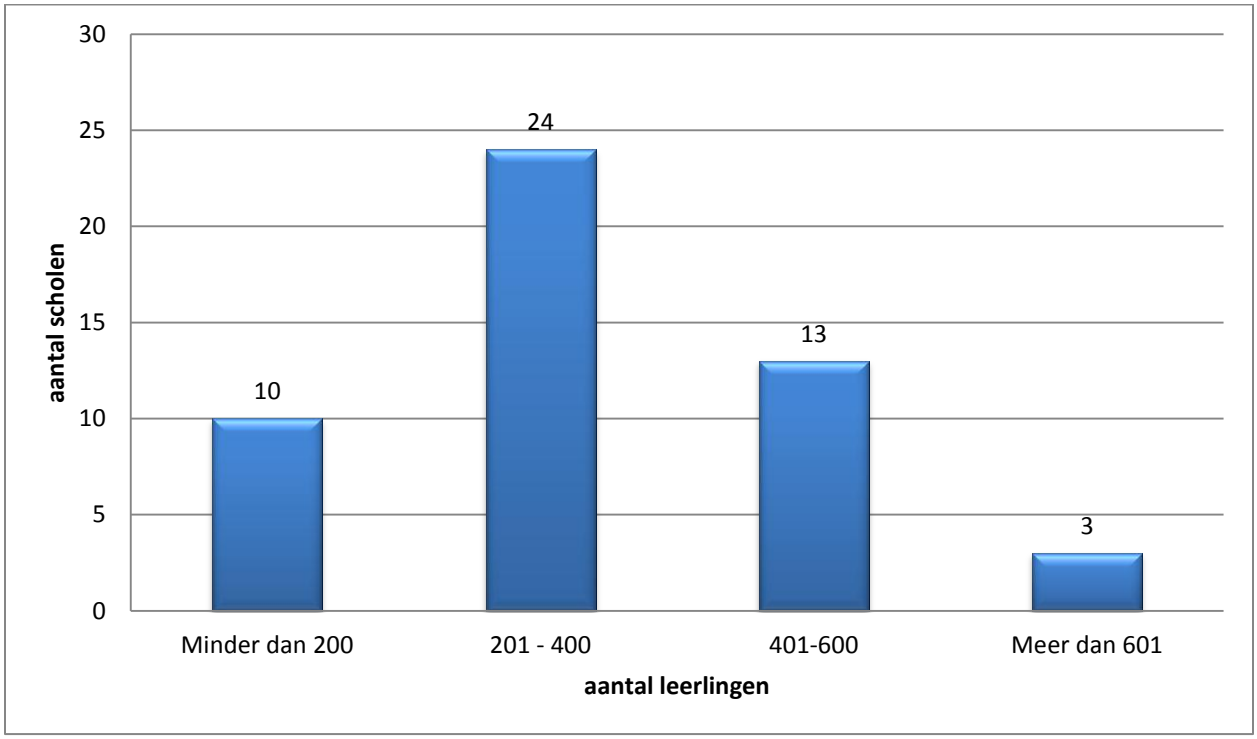

In het schooljaar 2013-2014 stonden 355 leraren voor de klas binnen cyclus 1 van het Funderend Onderwijs en 352 leraren binnen cyclus 2. Tabel 2.6 geeft een overzicht van het aantal leraren per cyclus per schoolbestuur.

Tabel 2.6 Aantal leraren per cyclus per schoolbestuur

schoolbestuur	cyclus 1	cyclus 2	totaal
DOS	102	102	204
FSHP	4	4	8
RKCS	194	194	388
SCOEBG	8	5	13
SCONS	10	9	19
SOZDA	12	13	25
VPCO	25	25	50
Totaal	355	352	707

Grafiek 2.7 Aantal scholen die gebruik maken van vakleraren naar specialisatie

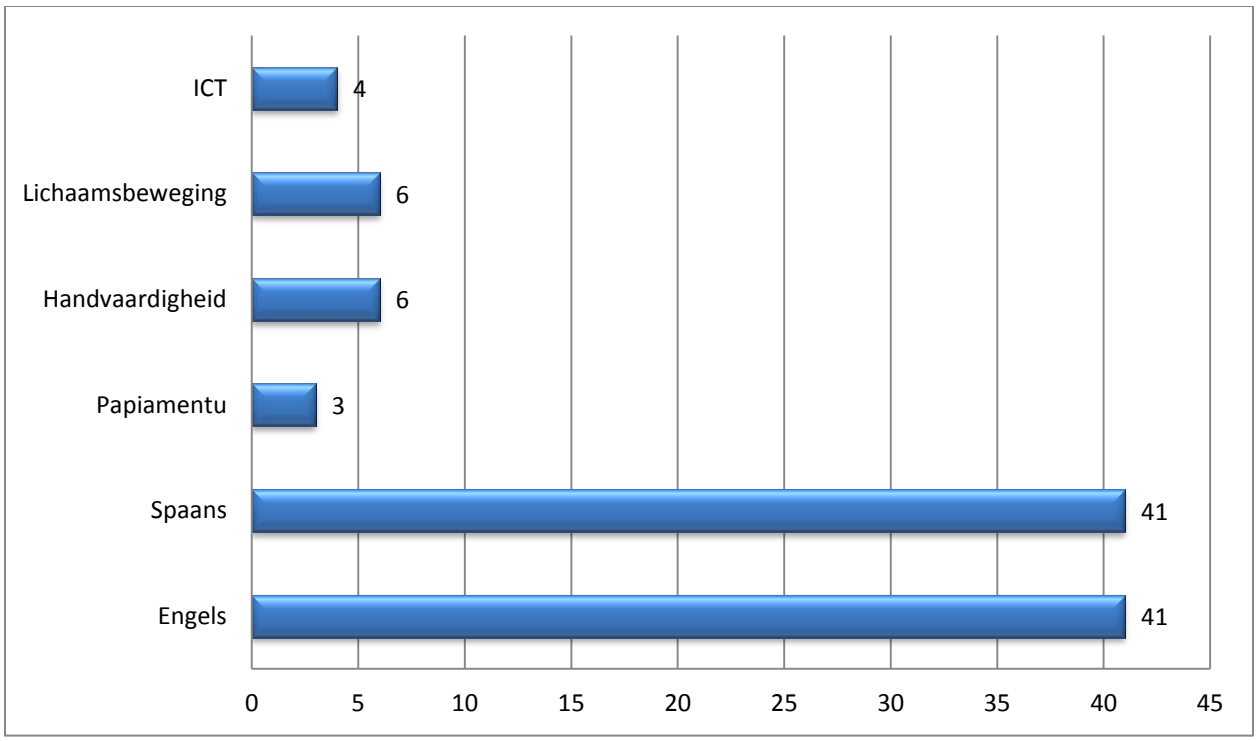

Van de 50 scholen maakten 43 scholen gebruik van vakleraren. Op 41 scholen was een vakleraar Engels ingezet. Op 41 scholen was een vakleraar Spaans ingezet en op drie scholen een vakleraar Papiamentu. Op zes scholen was er een leraar handvaardigheid. Eveneens hadden zes

scholen een leraar lichaamsbeweging en vier scholen een ICT begeleider, zie grafiek 2.7. Er waren 45 onderwijsassistenten werkzaam in het FO, verdeeld over 42 scholen.

Van de 50 FO scholen hebben 36 een adjunct directeur. De adjunct-directeur is meestal verantwoordelijk voor de 1e cyclus. Op 37 scholen is er een administratieve kracht werkzaam. Op 23 scholen is er een remedial teacher aanwezig, op 6 scholen een maatschappelijk werker, op 3 scholen een interne begeleider en 2 scholen hebben de beschikking over een logopedist.

2.3 Uitstroom

Bij de uitstroom gaat het om de leerlingen die het FO verlaten met o.a. een afgeronde voorbereiding voor het voortgezet onderwijs, dus de opbrengsten. Het FO wordt afgesloten met een Eindtoets Funderend Onderwijs (EFO). De EFO-resultaten kunnen leiden tot doorstroom naar het hoger algemeen voorbereidend onderwijs (HAVO), voorbereidend secundair beroepsonderwijs (VSBO), arbeidsgericht onderwijs (AGO) of niet toelaatbaar/terug naar FO (NT/TFO). In totaal zijn 2064 leerlingen door de EFO procedure gegaan. De uitslag wordt in tabel 2.8 en 2.9 weergegeven. Tabel 2.10 geeft een overzicht van de uitslag op niveau van schoolbestuur.

Tabel 2.8 Uitslag EFO procedure 2013-2014

	afkorting	percentage	aantal
Arbeid Gericht Onderwijs	AGO	5.6%	116
Hoger Algemeen Voorbereidend Onderwijs	HAVO	21.8%	449
Niet Toelaatbaar/Terug Funderend Onderwijs	NT/TFO	4.2%	87
Voorbereidend Secundair Beroeps Onderwijs	VSBO	68.4%	1412
Totaal		100.0%	2064

Grafiek 2.9 Uitslag in percentages

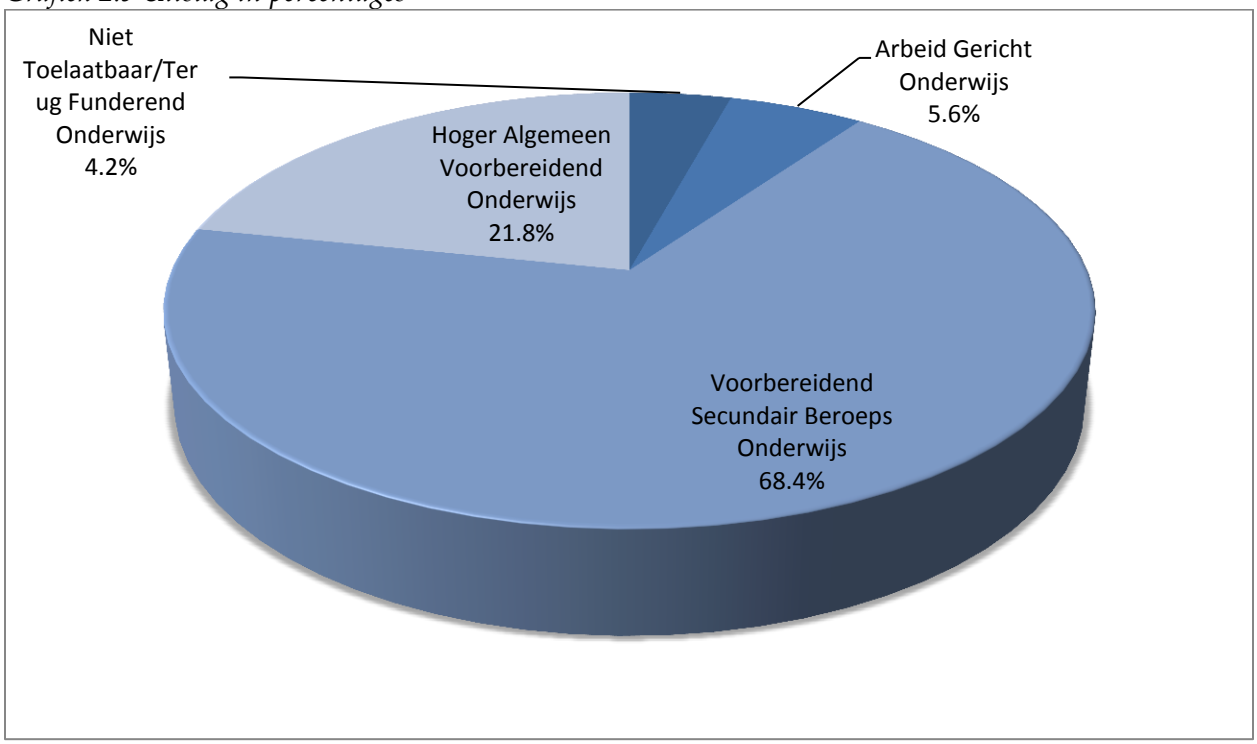

Tabel 2.10 Uitslag EFO procedure 2013-2014 alle schoolbesturen

schoolbestuur	HAVO	VSBO	AGO	NT/TFO	totaal
DOS	114	364	29	42	549
FSHP	2	18	1	2	23
SKC	3	20	0	2	25
SNTC	5	5	0	0	10
RKCS	209	800	72	36	1117
SCOEBG	0	26	3	1	30
SCONS	2	37	3	0	42
SOZDA	8	39	4	2	53
VPCO	106	103	4	2	215
Totaal	449	1412	116	87	2064

Voor meer details over de opbrengsten wordt verwezen naar het document Opbrengstenkaart funderend, voortgezet en secundair beroepsonderwijs (2014).

3 Speciaal Onderwijs

Het Speciaal Onderwijs is niet wettelijk bepaald en wordt genoemd in de Landsverordening funderend onderwijs (P.B. 2008, no. 84). Het Speciaal Onderwijs op Curaçao wordt verzorgd in scholen voor Speciaal Funderend Onderwijs.

Binnen het Speciaal Onderwijs zijn er scholen voor:

- L.O.M.: kinderen met leer en opvoedingsmoeilijkheden
- M.L.K.: moeilijk lerende kinderen
- Z.M.L.K.: zeer moeilijk lerende kinderen
- Z.M.O.K.: zeer moeilijk opvoedbare kinderen
- Mytyl/tyltyl scholen: scholen voor meervoudige gehandicapten en langdurige zieken
- Doven/ slechthorenden

Tabel 3.1 is een overzicht van de scholen voor Speciaal Onderwijs op Curaçao naar schooltype en per schoolbestuur.

Tabel 3.1 Scholen voor Speciaal Onderwijs

type school	schoolbestuur	naam school
Doven/slechthorenden	DOS	Skol Myrna Dovale
L.O.M.	DOS	Skol Nelly Winkel
M.L.K.	DOS	Dr. I.C. van Houteschool
M.L.K.	DOS	M.C. Piarschool
M.L.K./Z.M.L.K.	DOS	Skol Marieta Alberto (Koraal Specht)
VSO/Z.M.L.K.	DOS	Skol Marieta Alberto (Suffisant)
L.O.M.	RKCS	J.F. Kennedyschool
M.L.K.	RKCS	Blenchischool
M.L.K.	RKCS	Frater Evoniusschool
M.L.K.	RKCS	Br. Rigobertusschool
M.L.K./Z.M.L.K.	RKCS	Alablankaschool
Mytyl/tyltyl	RKCS	Soeur Hedwigschool (Mgr. Verriet + SEHOS)
Z.M.L.K.	RKCS	Kolegio Soeur Herman Jozef
Z.M.O.K.	RKCS	School G.O.G. (Justitiële Jeugd Inrichting Curaçao)
L.O.M.	VPCO	Dividivi LOM

Dit hoofdstuk geeft een beschrijving van de situatie binnen het Speciaal Onderwijs (SO) voor wat betreft doorverwijzing, instroom, schoolpopulatie (leerlingen en leraren) en de uitstroom in het schooljaar 2013-2014.

3.1 Doorverwijzingsprocedures

In navolging van artikel 20 lid 3 van de Landsverordening funderend onderwijs (P.B. 2008, no. 84) wordt een leerling doorverwezen op grond van een onderzoek door een plaatsingscommissie. Onderdeel van het onderzoek is o.a. een test door deskundigen.

Bij leerlingen die vanuit het FO naar het SO doorverwezen worden vindt het signaleren op de school door de leraar/het schoolhoofd plaats.

De leerlingen worden aangemeld voor een onderzoek. Afhankelijk van het resultaat van het onderzoek wordt de leerlingen eventueel naar desbetreffende afdeling van het SO doorverwezen. De ouders melden zich aan met kind bij de desbetreffende school. De beslissing over toelating berust bij het bevoegd gezag/schoolhoofd. Het schoolhoofd bepaald in welke groep/afdeling de leerling geplaatst wordt. Hier volgt een overzicht van het aantal leerlingen, dat in het schooljaar 2013-2014 in het SO geplaatst werden.

Grafiek 3.2 Plaatsing in het Speciaal Onderwijs

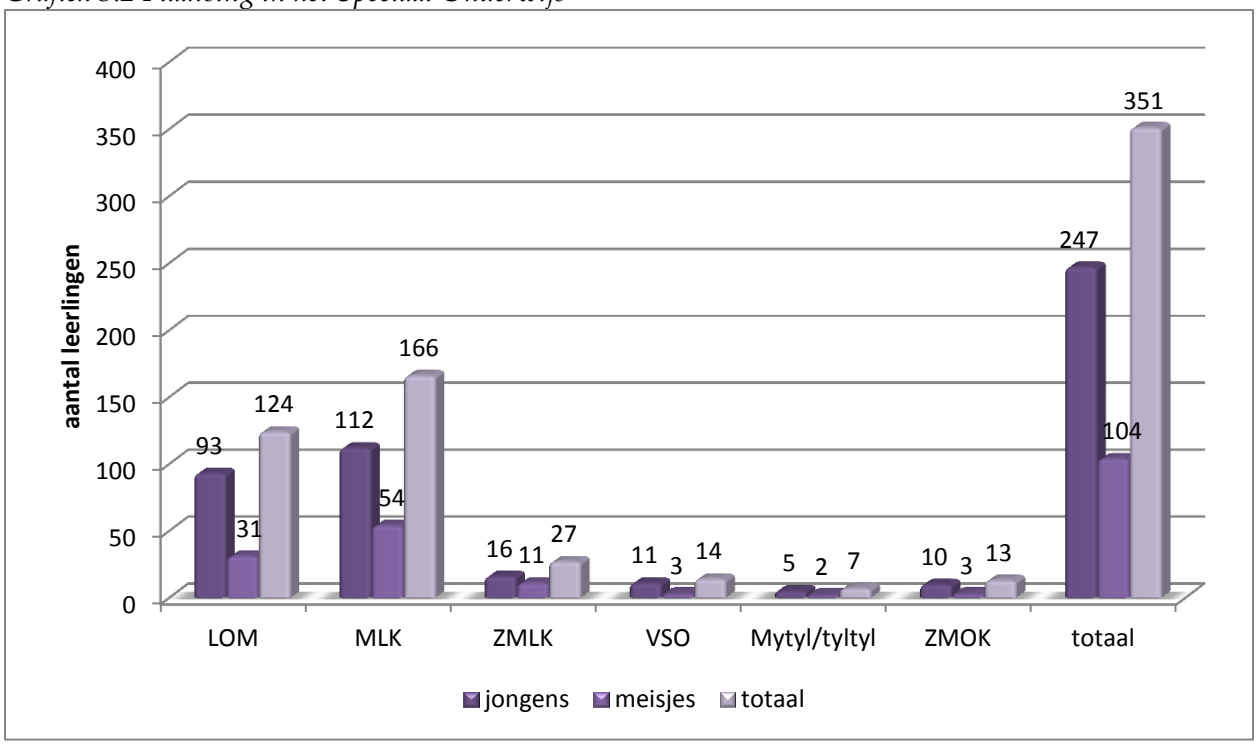

In totaal werden 351 leerlingen gedurende het schooljaar 2013-2014 in het Speciaal Onderwijs geplaatst. De meerderheid bestond uit jongens. De meerderheid van de leerlingen werden op een MLK school geplaatst.

3.2 Instroomgegevens

De instroom betreft leerlingen die voor het eerst het onderwijssysteem met speciale voorzieningen binnenstapten in het schooljaar 2013-2014. Behalve de leerlingen die via de doorverwijzingsprocedure (351) waren geplaatst, waren er ook leerlingen, die bijvoorbeeld, vanuit het buitenland het SO instroomden. Met de beschikbare data is het niet mogelijk een compleet beeld van de instroom vanuit het buitenland te geven.

3.3 Schoolpopulatie

In het schooljaar 2013 – 2014 bezochten 1218 leerlingen een school voor SO, die door de overheid bekostigd wordt. Hiervan waren 842 jongens (69%) en 376 meisjes. De meerderheid (39%) van de leerlingen zat op een school voor MLK. De jongens zaten vooral op een LOM en MLK school. De meerderheid (39%) van de meisjes binnen het SO zat op een MLK school. Onderstaand grafiek 3.3 geeft een overzicht van het aantal jongens en meisjes per type school voor SO.

Grafiek 3.3 Aantal leerlingen per type school voor Speciaal Onderwijs

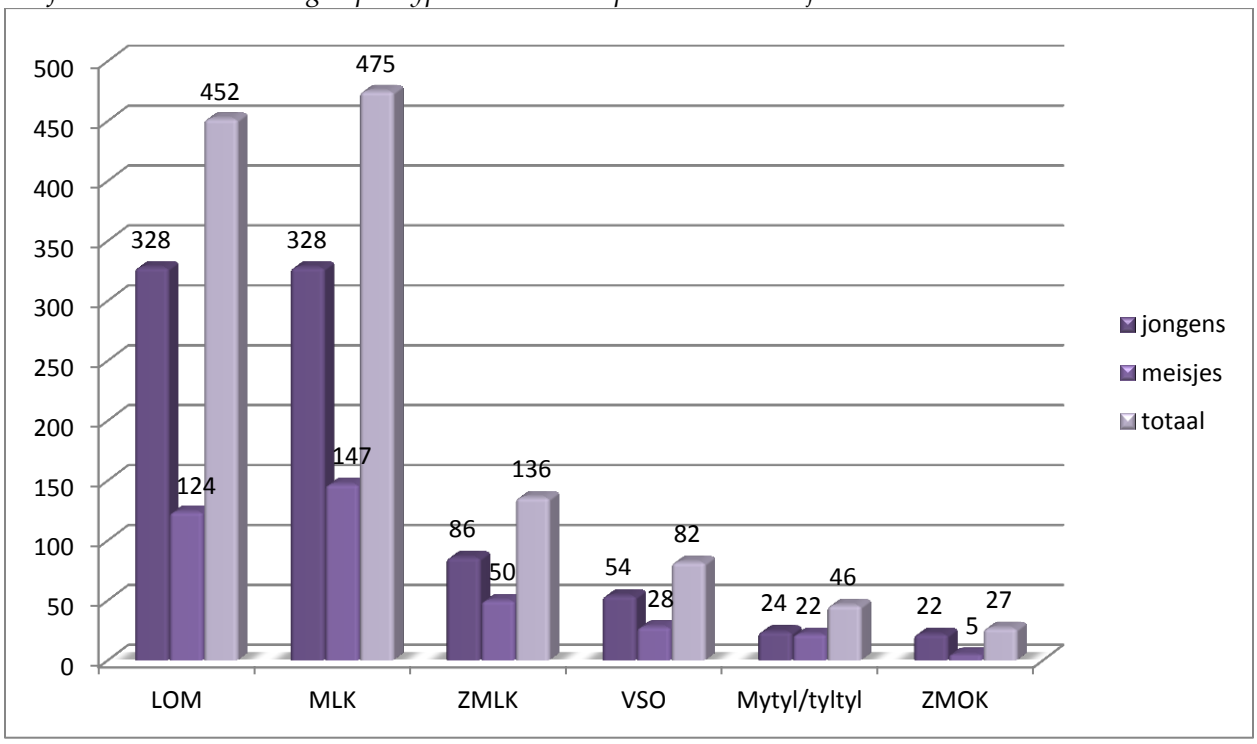

De gemiddelde groepsgrootte in het SO was 13 leerlingen per klas. De kleinste groep bestond uit 7 leerlingen. Tabel 3.4 geeft een overzicht van het aantal groepen en gemiddelde aantal leerlingen per afdeling.

Tabel 3.4 Gegevens over de groepen in het Speciaal Onderwijs

afdeling	aantal groepen	gemiddeld aantal leerlingen	kleinste groep	grootste groep
lom	35	13	7	16
mlk	36	13	9	16
zmlk	10	14	9	16
vso	6	14	9	21
mythyl	6	8	5	9
zmok	3	9	8	10
Totaal	96	13		

De grootste groep binnen het VSO betreft leerlingen die begeleidend stage liepen op de arbeidsmarkt.

Van de 1218 leerlingen zaten er 567 op een school van de DOS. Dit schoolbestuur had de meerderheid (46%) van de leerlingen binnen het SO, zie grafiek 3.5.

Grafiek 3.5 Percentage leerlingen per schoolbestuur

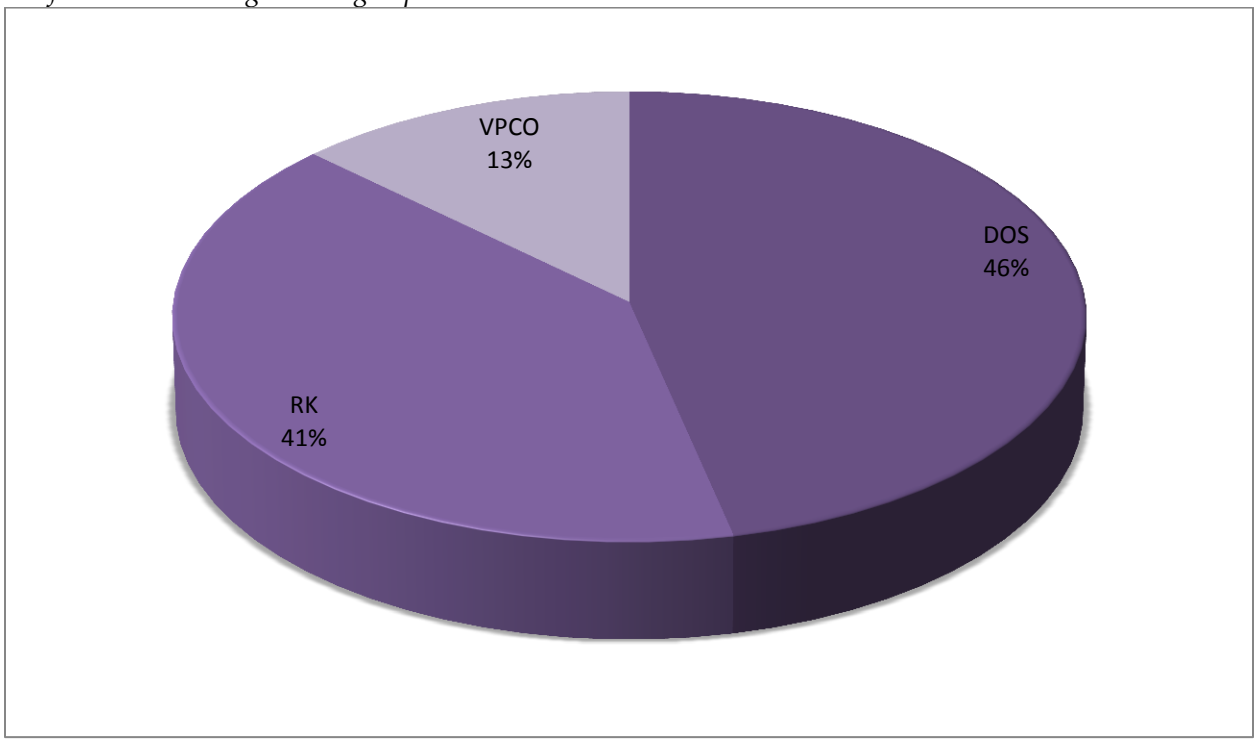

Het gemiddelde aantal leerlingen per school was 81. De kleinste school (school GOG), ressorterend onder het RKCS, telde 27 leerlingen terwijl de grootste school (Dividivi LOM) van de VPCO 157 leerlingen telde. Grafiek 3.6 geeft een overzicht van de leerlingpopulatie per school.

Grafiek 3.6 Leerlingpopulatie per school

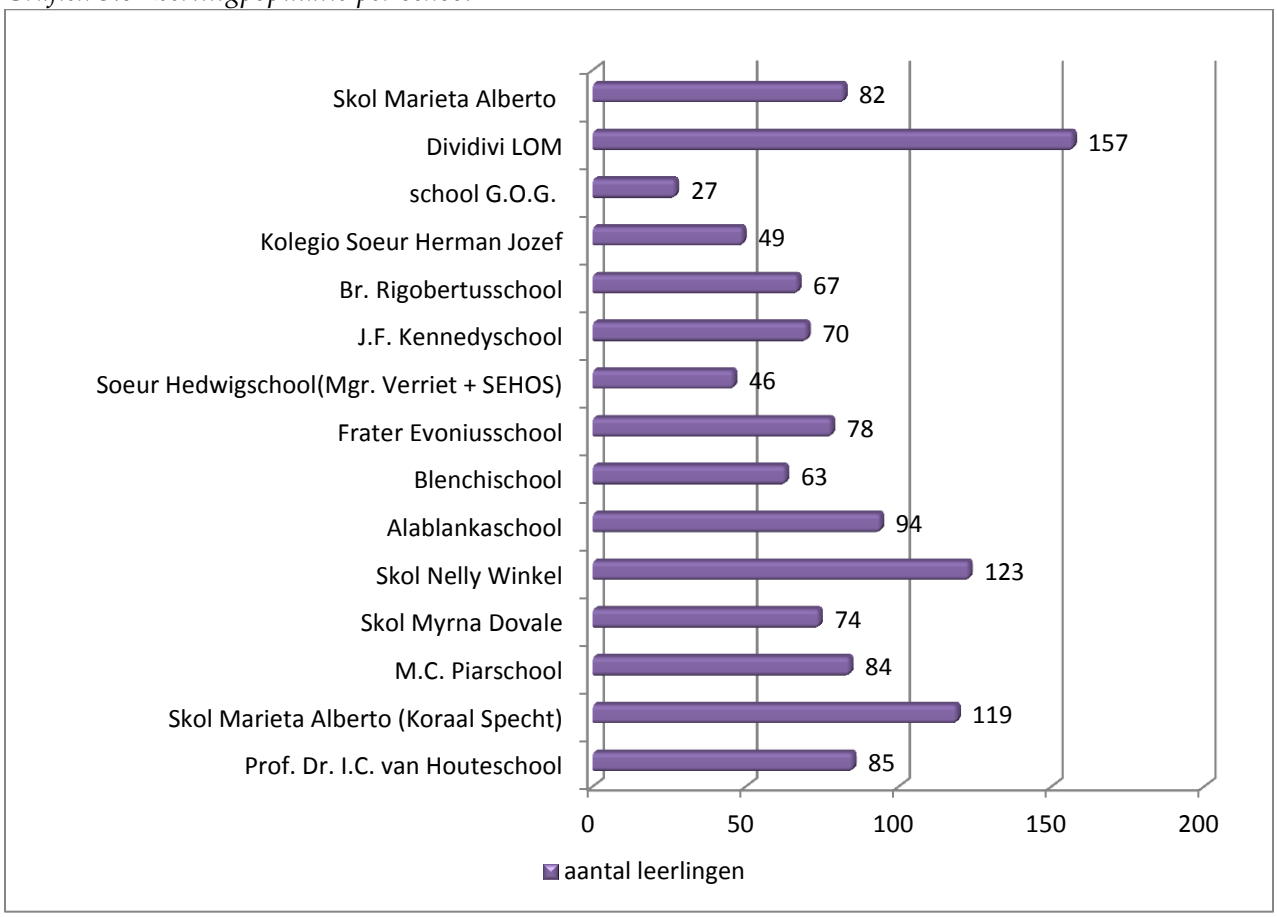

Binnen het SO bestaat het personeel voornamelijk uit vrouwen. Er werden in totaal 215 personen ingezet binnen dit type onderwijs. Het gaat hier om het onderwijs gevend en onderwijs ondersteunend personeel bij elkaar. Tabel 3.7 geeft een overzicht hiervan.

Tabel 3.7 Personeel Speciaal Onderwijs per schoolbestuur

	man	vrouw	totaal
DOS	9	92	101
RK	10	88	98
VPCO	3	13	16
Totaal	22	193	215

Op vier scholen binnen het SO bestond het personeel alleen uit vrouwen. Op de school GOG waren alleen mannen in dienst, zie tabel 3.8.

Tabel 3.8 Personeel per school

schoolbestuur	school	man	vrouw	totaal
DOS	Prof. Dr. I.C. van Houteschool	0	13	13
DOS	Skol Marieta Alberto (Koraal Specht)	1	19	20
DOS	M.C. Piarschool	1	14	15
DOS	Skol Myrna Dovale	3	17	20
DOS	Skol Nelly Winkel	1	12	13
RKCS	Alablankaschool	0	16	16
RKCS	Blenchischool	2	10	12
RKCS	Frater Evoniusschool	2	11	13
RKCS	Soeur Hedwigschool(Mgr. Verriet + SEHOS)	0	18	18
RKCS	J.F. Kennedyschool	0	11	11
RKCS	Br. Rigobertusschool	2	9	11
RKCS	Kolegio Soeur Herman Jozef	1	13	14
RKCS	School G.O.G. (Justitiële Jeugd Inrichting Curaçao)	3	0	3
VPCO	Dividivi LOM	3	13	16
DOS	Skol Marieta Alberto (VSO)	3	17	20
Totaal		22	193	215

154 leeerkrachten hadden een volledige dienstbetrekking. De meerderheid van de fulltimers waren in dienst van de DOS. De meerderheid van de parttimers waren in dienst van het RKCS. In totaal hadden 61 leerkrachten een gedeeltelijke dienstbetrekking. Zie tabel 3.9 voor een overzicht.

Tabel 3.9 Aantal fulltimers en parttimers

	vol. betrek.	ged.bet.
DOS	81	20
RK	62	36
VPCO	11	5
Totaal	154	61

Op 1 december 2013 waren er in totaal 81 leraren werkzaam binnen het SO. Een minderheid van deze groep (12) had een specialisatie voor het Speciaal Onderwijs. Verder stond een aantal leraren voor de klas met een andere dan een lerarenopleiding. De tewerk gestelde leeerkrachten

haden verschillende opleidingsniveaus en kwalificaties. De volgende tabel geeft een beeld van de opleidingsachtergrond van het personeel. Het gaat hier om de opleidingen en kwalificaties die bij het onderwijs gevend personeel en het onderwijs ondersteunend personeel geregistreerd zijn.

Tabel 3.10 Opleidingsniveaus onder het personeel binnen het Speciaal Onderwijs

opleiding	aantal keer geregistreerd	vak/kwalificatie
MAVO	2	
MBO	43	Kind en jeugd verzorger, Inrichtingswerker, Activiteiten begeleider, Personeel en arbeid, Kleuterleidster, Peuterleidster
HBO	81	PABO, APK, LOFO, Orthopedagogiek, Sociaal Pedagogisch Hulpverlener, Maatschappelijk Werk en Dienstverlening, Lichamelijke Opvoeding, Logopedie, 2e graads Papiamentu, 2e graads Techniek, 2e graads Textiele werkvormen, Voeding, Hotelmanagement, Business Informatica.
WO	1	Orthopedagogiek

Er was een verscheidenheid aan scholing en deskundigheid onder het volledig bevoegd personeel, bij voorbeeld de l.o. cursussen die tot de 3e graad in een vak leiden (l.o. Papiamentu, Spaans, Engels, Nederlands), de akte voor nijverheidsonderwijs (akte werktuigbouwkunde 3e graad, akte zorg voor de woning, voeding, kleding, huishouding 3e graad) en het Pedagogisch Getuigschrift (PG).

Op de scholen voor SO werden naast groepsleraren verschillende deskundigen ingezet. Deze deskundigen behoorden tot het onderwijs ondersteunend personeel. Onderstaand tabel geeft de registratie aan van hoe vaak een bepaald deskundigheid op de scholen werd ingezet. Zie tabel 3.11 voor een overzicht.

Tabel 3.11 Frequentie inzet van deskundigen binnen het Speciaal Onderwijs

remedial teacher	1
logopedist	10
schoolmaatschappelijk werker	2
onderwijsassistent	14
administratieve kracht	5
vakleerkracht	22

Een remedial teacher was slechts een keer ingezet. De vakleraren waren het meest ingezet. Het gaat hier om vakleraren voor o.a. koken, handvaardigheid, muziek, drama en expressie,

lichamelijk opvoeding, Engels en Spaans. Er was een kleine groep (4) leraren voor lichamelijk opvoeding binnen het SO.

3.4 Uitstroom

Bij de uitstroom gaat het om de leerlingen die het SO verlaten met o.a. een afgeronde voorbereiding voor Voortgezet Speciaal Onderwijs, regulier onderwijs, zelfredzaamheid en/of de samenleving, dus de opbrengsten. Het gaat om de leerlingen die desbetreffende onderwijssoort verlaten met voldoende voorbereiding.

Alleen leerlingen van een LOM afdeling doen mee aan de Eindtoets Funderend Onderwijs (EFO). De EFO-resultaten kunnen leiden tot doorstroom naar het hoger algemeen voorbereidend onderwijs (HAVO), voorbereidend secundair beroepsonderwijs (VSBO), arbeidsgericht onderwijs (AGO) of niet toelaatbaar/terug naar FO (NT/TFO).

Het is gebruikelijk dat deze leerlingen doorstromen naar het VSBO of het AGO. Hieronder volgt een overzicht van de uitstroom binnen de LOM afdeling. In tabel 3.12 staat per uitslag het absolute aantal leerlingen van een LOM afdeling aangegeven.

Tabel 3.12 Uitstroom LOM

	HAVO	VSBO	AGO	NT_TFO	aantal leerlingen
Myrna Dovale	0	2	2	7	11
Dr. Nelly Winkel	0	5	8	18	31
Kennedy	0	9	7	0	16
G.O.G.	0	2	2	0	4
Dividivi	0	26	4	2	32
Totaal LOM	0	44	23	27	94
Totaal aantal leerlingen EFO	449	1412	116	87	2064

In totaal hebben 2064 leerlingen de EFO procedure doorlopen. Hiervan was 5% afkomstig uit een LOM afdeling. Van de 1412 leerlingen die doorverwezen werden naar het VSBO waren 44 van een LOM afdeling. Van het totaal aantal leerlingen dat doorverwezen werd naar het AGO (116) was 20% van een LOM afdeling.

De leerlingen van een MLK school stromen gebruikelijk door naar het AGO (Landsverordening voortgezet onderwijs artikel 11c lid 2 PB 2008 no. 33). In tabel 3.13 staat het absoluut aantal leerlingen per MLK school dat doorwezen is naar het AGO. In tabel 3.14 staat het absoluut aantal leerlingen per ZMLK school dat doorwezen is naar het VSO.

Tabel 3.13 Uitstroom MLK

	aantal leerlingen
Dr. I.C. van Houteschool	13
M.C. Piarschool	14
Skol Marieta Alberto (Koraal Specht)	21
Blenchischool	11
Frater Evoniusschool	18
Alablankaschool	12
G.O.G.	3
Totaal MLK	92

Tabel 3.14 Uitstroom ZMLK

	aantal leerlingen
Skol Marieta Alberto (Koraal Specht)	9
Blenchischool	11
Br. Rigobertusschool	5
Alablankaschool	2
Kolegio Soeur Herman Joseph (Skol Vista del Mar)	4
Totaal ZMLK	31

Over de groep leerlingen die vanuit VSO/ZMLK een plaats op de arbeidsmarkt heeft gevonden, zijn de gegevens te onduidelijk om een beeld te geven.

4 Voorbereidend secundair beroepsonderwijs

Het Voorbereidend Secundair Beroepsonderwijs is wettelijk bepaald in artikel 9 en 10 van de Landsverordening voortgezet onderwijs (P.B. 1979, no. 29) zoals gewijzigd in de jaren erna.

Het onderwijs aan de scholen voor Voorbereidend Secundair Beroepsonderwijs (VSBO) omvat aansluitend op de periode van basisvorming een tweejarige periode van leerwegen. Binnen het VSBO kunnen leerlingen de volgende leerwegen volgen:

1. de theoretisch kadergerichte leerweg (TKL)
2. de praktisch kadergerichte leerweg (PKL) of
3. de praktisch basisgerichte leerweg (PBL).

Het VSBO is gericht op een algemene maatschappelijke voorbereiding en persoonlijke vorming en een voorbereiding op naar inhoud verwante opleidingen in het secundair beroepsonderwijs. In het derde en vierde jaar van het VSBO worden naast een gemeenschappelijk deel, sectorprogramma's aangeboden. Leerlingen kunnen een keuze maken uit de sectoren:

1. Techniek
2. Zorg en welzijn
3. Economie

Verbonden aan het VSBO is de afdeling voor Arbeidsgericht Onderwijs (AGO). Het AGO is voor leerlingen voor wie vaststaat dat overwegen orthopedagogische en orthodidactische benadering is geboden. Hiernaast leidt het volgen van onderwijs in een van de leerwegen door deze leerlingen niet tot het behalen van een diploma.

Dit hoofdstuk geeft een beschrijving van de situatie binnen het VSBO voor wat betreft toelating, doorverwijzingsprocedures, slagingsregeling, instroom, schoolpopulatie (leerlingen leraren), beroepspraktijkvorming en de uitstroom.

4.1 Toelatingsprocedures VSBO

De toelatingsprocedure voor leerlingen in het Voortgezet Onderwijs (VO) is geregeld in het Landsbesluit scholen v.w.o., h.a.v.o. en v.s.b.o artikel 3 en 4 (P.B. 2009, no. 11). De doorverwijzing naar het Voortgezet Onderwijs is conform onze wetgeving in eerste instantie een aangelegenheid van de schoolbesturen.

In principe kan elk schoolbestuur zijn eigen regels en voorwaarden stellen voor de doorverwijzing van een leerling van het FO naar het VO. De gezamenlijke schoolbesturen hebben echter afspraken gemaakt om de doorverwijzing van elke leerling in het laatste leerjaar van het Funderend Onderwijs op Curaçao uniform te maken.

Er zijn twee belangrijke instrumenten die de schoolbesturen gebruiken om het eindresultaat van de leerlingen te bepalen, namelijk en het Onderwijskundig Rapport als bedoeld in artikel 21 van de Landsverordening funderend onderwijs (P.B. 2008, no. 54) en de Eindtoets Funderend Onderwijs.

4.2 Doorverwijzingsprocedures AGO

Een leerling vanuit het FO met eindresultaat AGO, wordt pas op een AGO school geplaatst na onderzoek van de eilandelijke verwijzingscommissie (EVC) zoals vermeld in de Landsverordening voortgezet onderwijs artikel 11d lid 2 (P.B. 2008, no. 33). Leerlingen die volgens het EVC met extra begeleiding een andere leerweg van het VSBO kunnen afronden, krijgen geen advies AGO (Landsverordening voortgezet onderwijs artikel 11d lid 4 P.B. 2008, no. 33).

Naast boven beschreven toelatingsprocedure kunnen leerlingen die al in het VSBO zitten doorverwezen worden naar het AGO. De procedures die hierbij worden gehanteerd hebben als wettelijke basis het Landsbesluit eilandelijke verwijzingscommissie.

In het schooljaar 2013-2014 zijn 23 leerlingen vanuit een LOM school doorverwezen naar het AGO, 93 leerlingen vanuit het FO en 92 leerlingen vanuit een MLK school. In totaal werden 208 leerlingen doorverwezen naar het AGO.

4.1 Slagingsregeling VSBO

De slagingsregeling is geregeld in artikel 36 van het Landsbesluit eindexamens v.w.o., h.a.v.o. en v.s.b.o. (P.B. 2008, no 54).

4.2 Instroom

De instroom betreft leerlingen die voor het eerst het VSBO of AGO binnenstapten. Behalve leerlingen die het FO verlieten, waren er ook leerlingen, die bijvoorbeeld, vanuit het buitenland het VSBO instroomden. Met de beschikbare data is het niet mogelijk een compleet beeld van de instroom vanuit het buitenland te geven. In het schooljaar 2013 – 2014 waren 2117 leerlingen begonnen aan het VSBO, van wie 140 (7%) op de afdeling AGO zaten, zie grafiek 4.1.

Grafiek 4.1 Aantal leerlingen in het eerste jaar van het BAVO en AGO naar geslacht

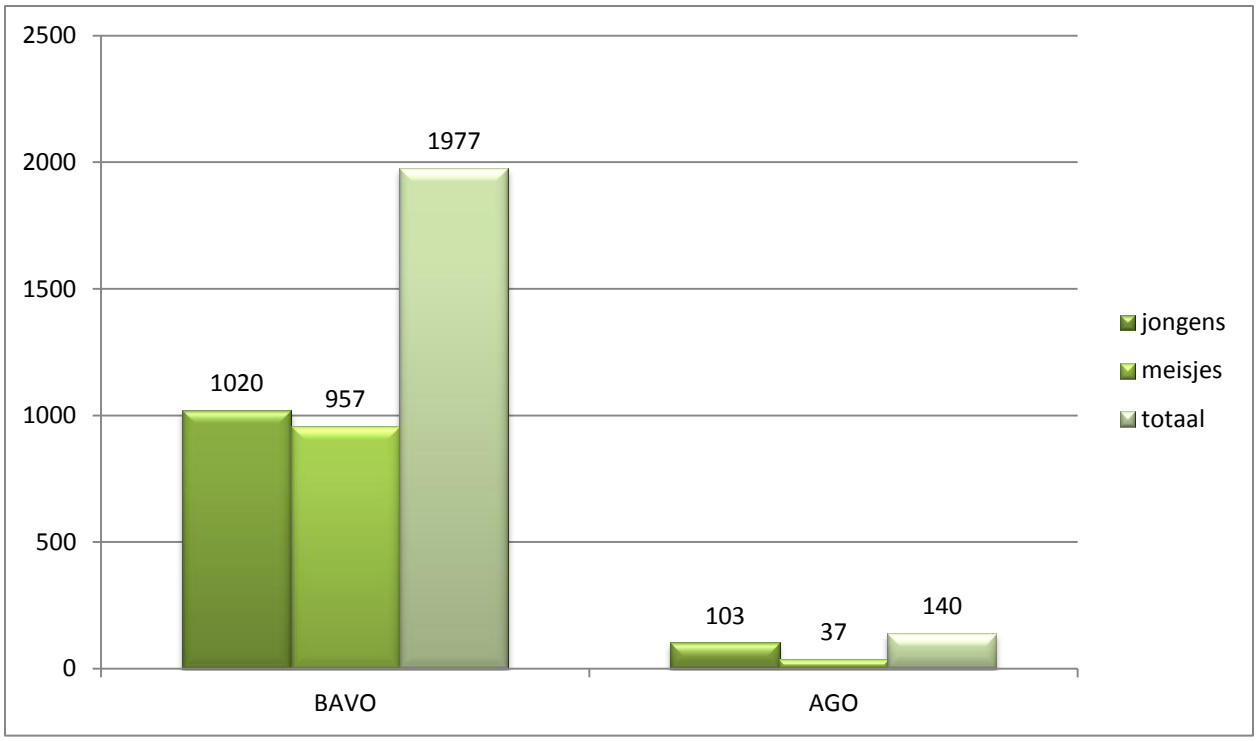

4.3 Schoolpopulatie[1]

In het schooljaar 2013 – 2014 bezochten 7431 leerlingen een school voor VSBO, die door de overheid bekostigd werd. Hiervan waren 3868 jongens (52%) en 3563 meisjes. In de basisvorming zaten er totaal 3621 leerlingen, van wie 1878 jongens. In de bovenbouw zaten er 2971 leerlingen, van wie 1392 jongens. In de afdeling AGO zaten er 839 leerlingen, van wie 71 % (598) jongens waren. Grafiek 4.2 geeft een overzicht van het aantal jongens en meisjes per afdeling in het VSBO.

Ruim 49% van de leerlingen in het VSBO Bovenbouw (VSBO BB) volgden de theoretische kadergerichte leerweg. Grafiek 4.3 geeft een overzicht van het percentage leerlingen in de verschillende leerwegen.

[1] De weergegeven totalen zijn zonder de leerlingen van Juan Pablo Duarte VSBO bovenbouw, daar zij geen gegevens hebben verschaft in het schooljaar 2013-2014

Grafiek 4.2 Aantal leerlingen in het VSBO naar geslacht

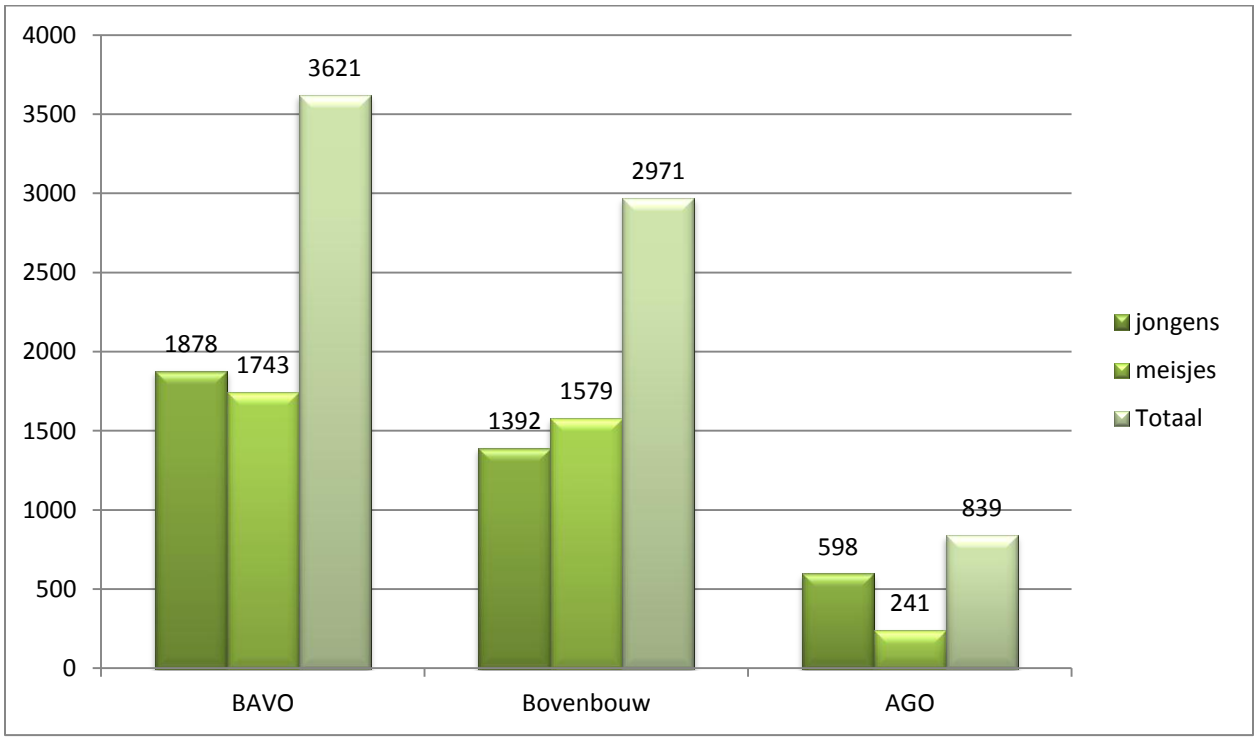

Grafiek 4.3 Percentage leerlingen in de verschillende leerwegen

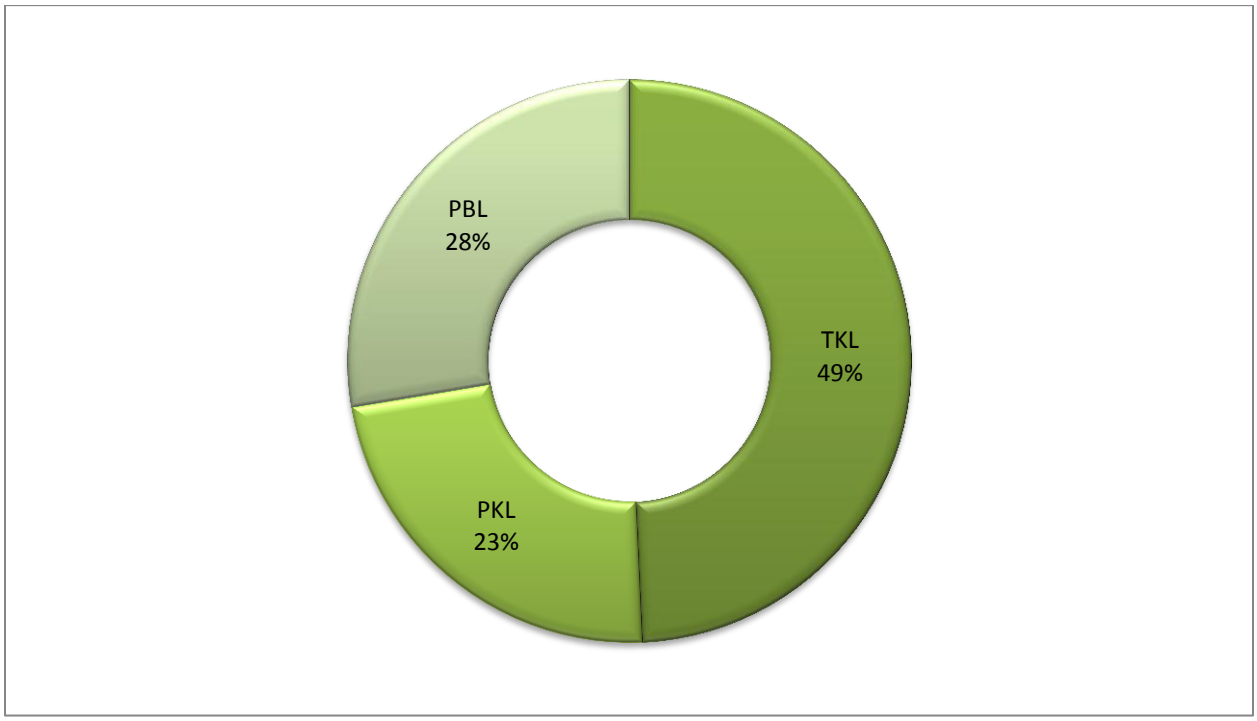

De theoretisch kadergerichte leerweg werd door 638 jongens gevolgd. Dit is 44% van het aantal TKL leerlingen, zie grafiek 4.4.

Grafiek 4.4 Aantal leerlingen in de verschillende leerwegen naar geslacht

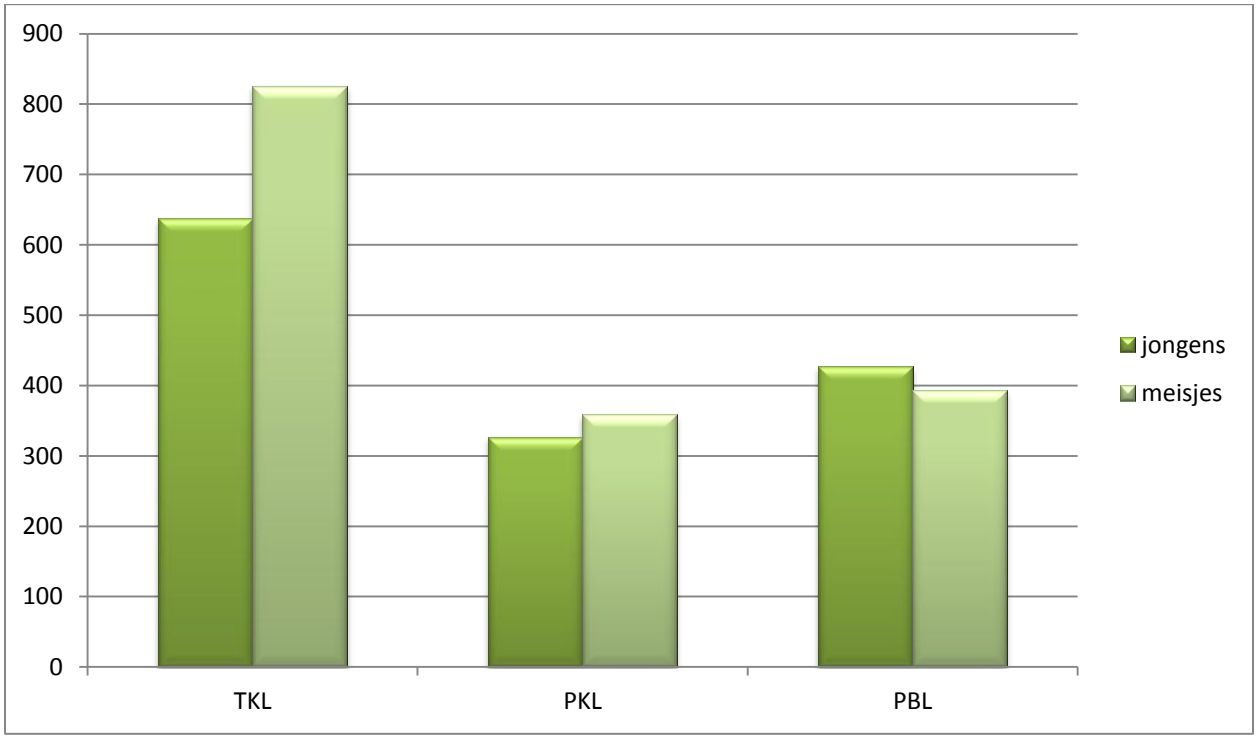

Er waren 510 leraren werkzaam op de scholen voor VSBO, hiervan hadden 295 (58%) een volledige betrekking op een school, zie grafiek 4.5. Van het totale aantal leraren waren er 234 mannen, zie grafiek 4.6.

Grafiek 4.5 Leraren VSBO naar betrekking

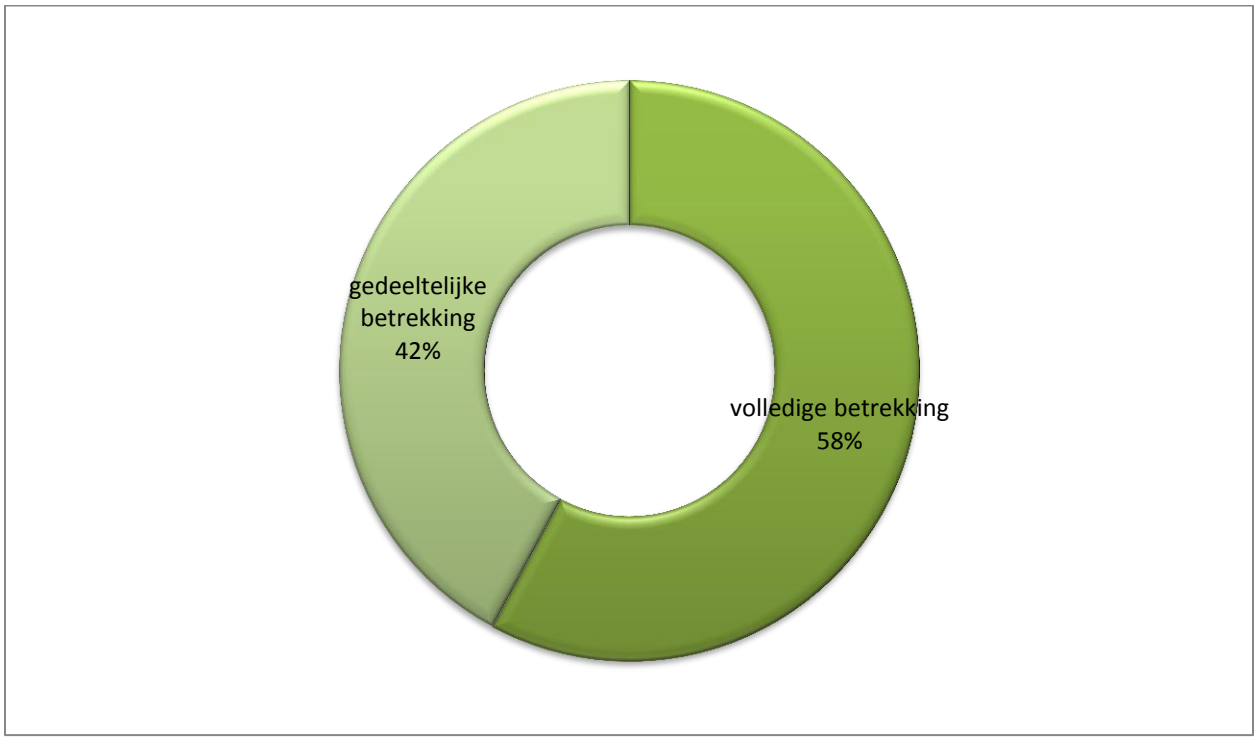

Grafiek 4.6 Leraren VSBO naar geslacht

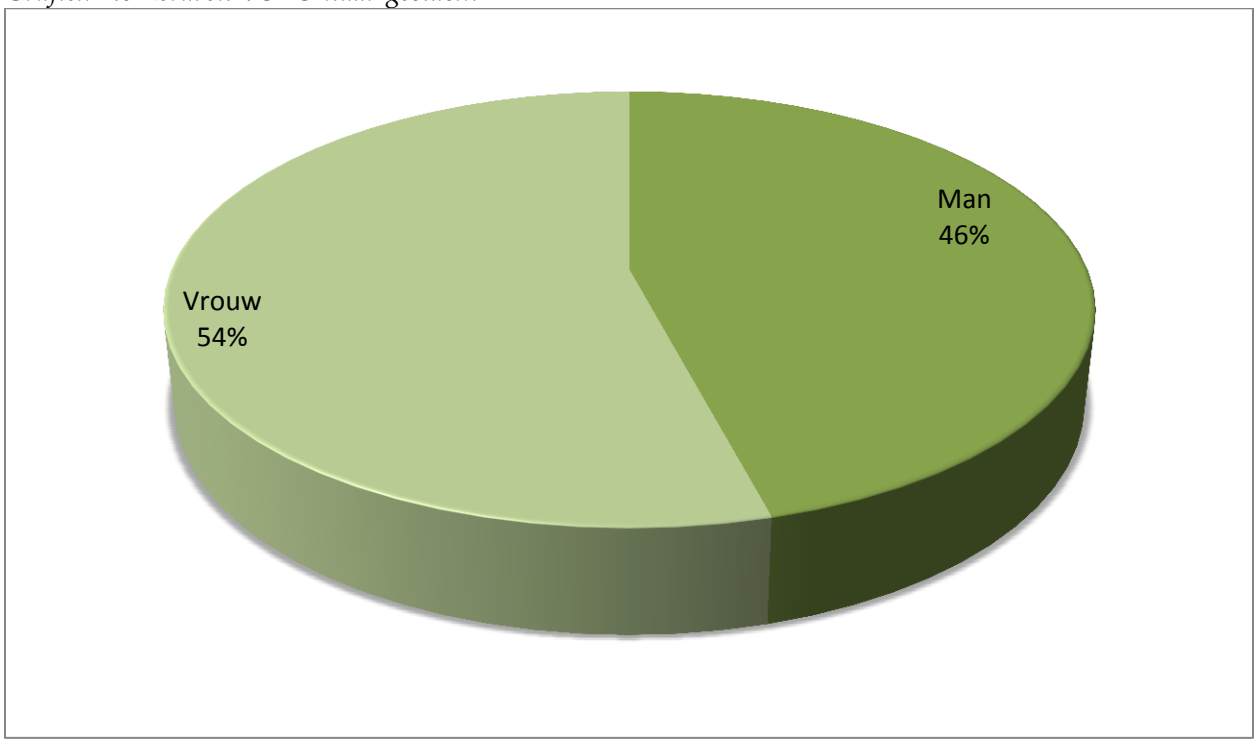

4.4 Beroepspraktijkvorming

Leerlingen van de praktisch kadergerichte leerweg (PKL) en van de praktisch basisgerichte leerweg (PBL) lopen ten minste één week en ten hoogste vier weken stage in hun derde leerjaar. In het vierde leerjaar lopen leerlingen van de PKL en PBL ten minste twee weken en ten hoogste zes weken stage. Voor leerlingen van het AGO omvat de stage ten hoogste de helft van de som van de wekelijkse lessen, met uitzondering van de leerlingen die jonger dan 16 jaar zijn. Zij lopen voor ten hoogste vier vijfde deel van de som van de wekelijkse lessen stage, zie Landsbesluit scholen v.w.o., h.a.v.o. en v.s.b.o . artikel 20 en 20a (P.B. 1985, no. 155).

In het leerjaar 2013 – 2014 hadden 2346 leerlingen een stageplek nodig, waarvan 699 plekken voor AGO leerlingen nodig waren, zie grafiek 4.7 en 4.8.

Grafiek 4.7 Door de behoefte vereiste stageplaatsen naar leerweg/afdeling

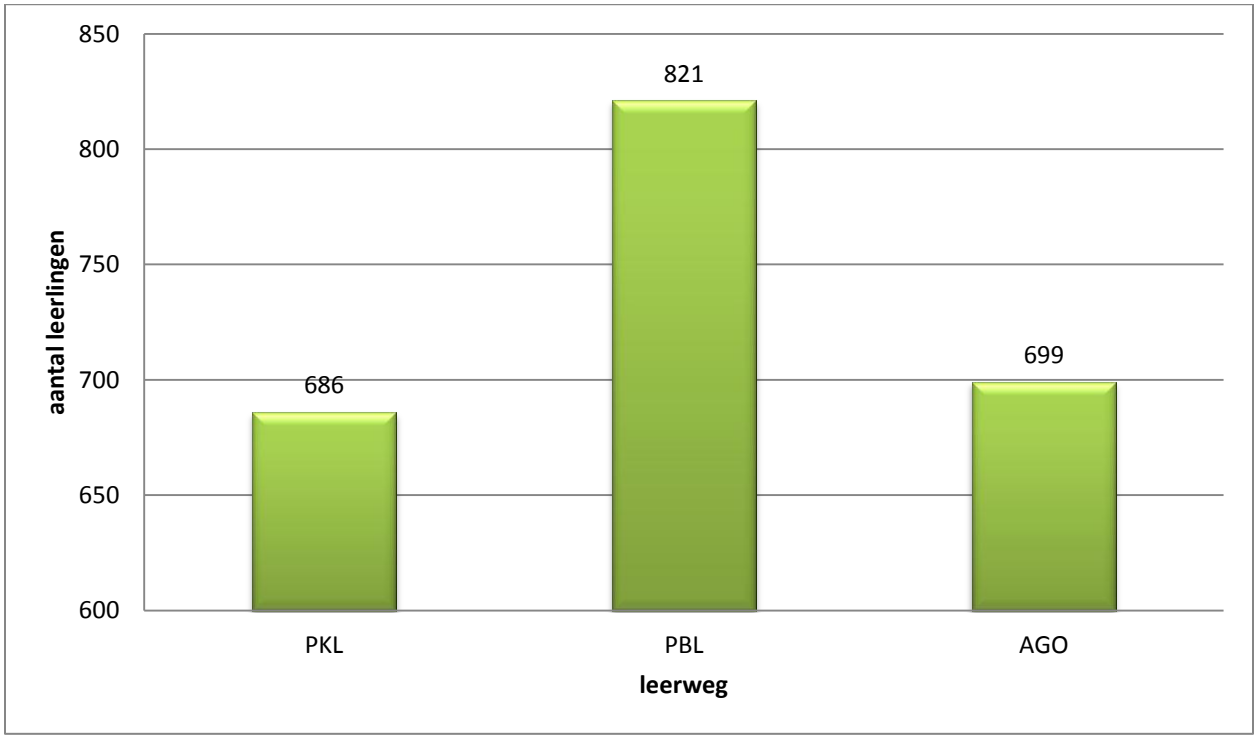

Grafiek 4.8 Door de behoefte vereiste stageplaatsen per leerjaar per leerweg

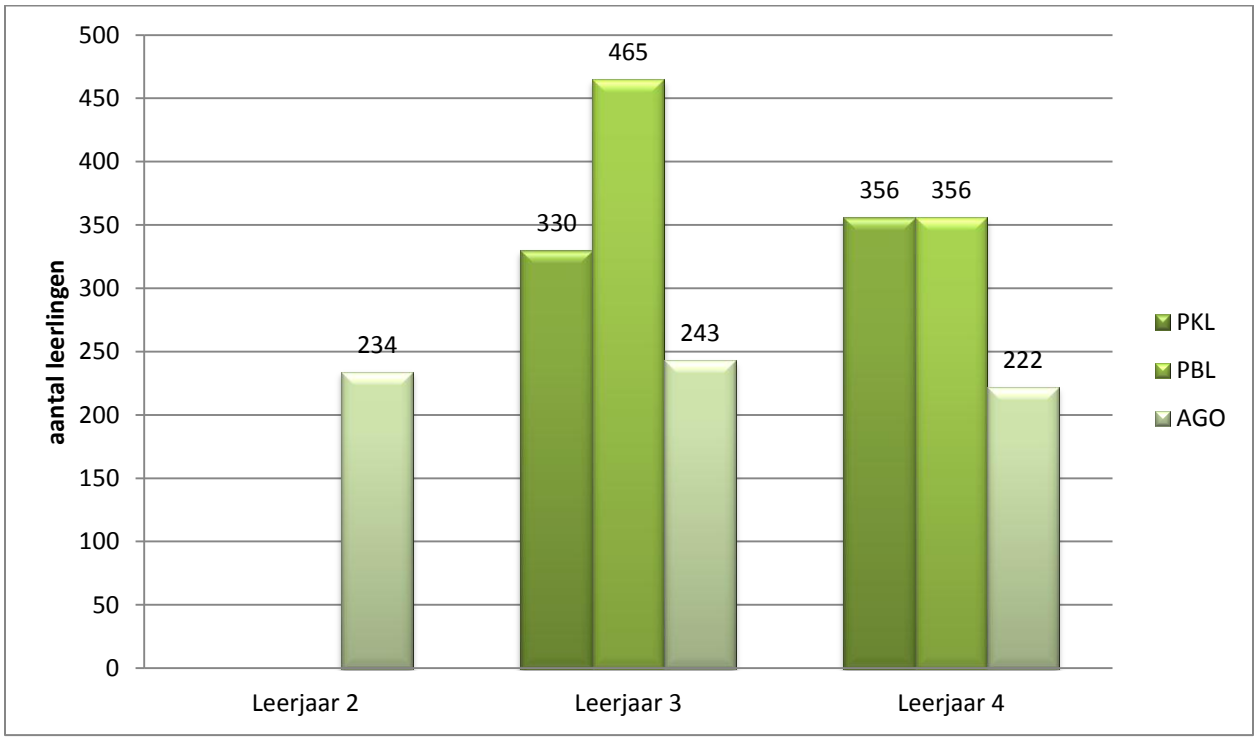

4.5 Uitstroom

Bij de uitstroom gaat het om de leerlingen die het VSBO verlaten met o.a. een afgeronde voorbereiding voor Secundair Beroepsonderwijs (SBO) en/of de arbeidsmarkt, dus de opbrengsten. Het VSBO wordt afgesloten met een Examen. De Examenresultaten kunnen leiden tot doorstroom naar het HAVO, SBO of arbeidsmarkt.

In totaal hadden 1789 leerlingen examen gedaan binnen het VSBO. Het percentage geslaagden voor zowel PBL en PKL was even hoog. Voor TKL was het percentage wat hoger. In totaal waren 1189 leerlingen geslaagd en konden doorstromen naar het vervolgonderwijs. Deze gegevens betroffen alle kandidaten van zowel de door de overheid gesubsidieerde als niet gesubsidieerde scholen. Tabel 4.9 geeft een overzicht van de uitslag van de eindexamens.

Tabel 4.9 Uitslag VSBO

	aantal leerlingen	geslaagd	gezakt
PBL	386	246 (64%)	140 (36%)
PKL	480	305 (64%)	175 (36%)
TKL	923	638 (69%)	285 (31%)
Totaal VSBO	1789	1189 (66%)	600 (34%)

Leerlingen die een afdeling voor AGO van een school voor VSBO verlaten, krijgen een getuigschrift AGO. De resultaten van de afdeling AGO geeft het aantal leerlingen aan dat in het laatste jaar de school verlaat hetzij met of zonder een getuigschrift of certificaat. Het resultaat *Getuigschrift* houdt in dat de leerlingen alle onderdelen van het programma hebben afgerond. *Certificaat* houdt in dat de leerlingen een aantal onderdelen van het programma hebben afgerond. *Geen* houdt in dat de leerlingen zonder getuigschrift of certificaat de school hebben verlaten, zie grafiek 4.10.

Grafiek 4.10 Uitstroom AGO

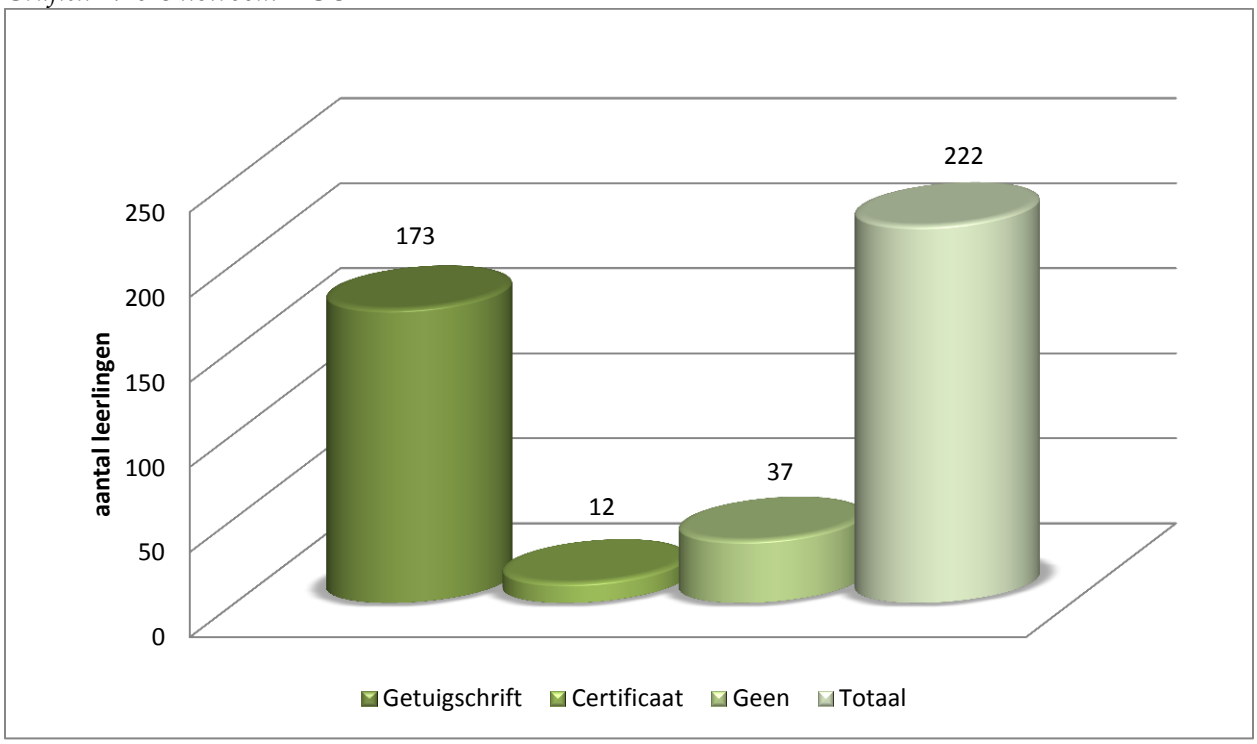

In totaal hebben 185 leerlingen het AGO verlaten met een volledige of gedeeltelijke voorbereiding voor de arbeidsmarkt.

Voor meer details over de opbrengsten wordt verwezen naar het document Opbrengstenkaart funderend, voortgezet en secundair beroepsonderwijs (2014).

5 Secundair beroepsonderwijs

Het Secundair Beroepsonderwijs is wettelijk bepaald in de Landsverordening secundair beroepsonderwijs en educatie (P.B. 2008, no. 37).

Artikel 2
1. Secundair beroepsonderwijs is gericht op de theoretische en praktische voorbereiding voor de uitoefening van beroepen waarvoor een beroepskwalificerende opleiding is vereist of dienstig kan zijn. Het secundair beroepsonderwijs bevordert tevens de algemene vorming en de persoonlijke ontplooiing van de deelnemers en draagt bij tot het maatschappelijk functioneren. Secundair beroepsonderwijs sluit aan op het voorbereidend secundair beroepsonderwijs. Beroepsonderwijs omvat niet hoger onderwijs.

2. Educatie is gericht op de bevordering van de persoonlijke ontplooiing ten dienste van het maatschappelijk functioneren van degenen die niet meer leerplichtig zijn, door de ontwikkeling van kennis, inzicht, vaardigheden en houdingen op een wijze die aansluit bij hun behoeften, mogelijkheden en ervaringen alsmede bij maatschappelijke behoeften. Waar mogelijk sluit de educatie aan op het ingangsniveau van het secundair beroepsonderwijs. Educatie omvat geen activiteiten op het niveau van het hoger onderwijs.

De volgende soorten opleidingen worden onderscheiden:

a. de assistent-opleiding (niveau 1)
b. de basisberoepsopleiding (niveau 2)
c. de vakopleiding (niveau 3)
d. de middenkaderopleiding (niveau 4) en
e. de specialistenopleiding (niveau 4)

Dit hoofdstuk geeft een beschrijving van de situatie binnen het Secundair Beroepsonderwijs (SBO) voor wat betreft toelating, slagingsregeling, instroom, schoolpopulatie (studenten en docenten), doorstroom, beroepspraktijkvorming en de uitstroom.

5.1 Toelatingsprocedures

Toelating tot SBO en educatie wordt geregeld in de artikelen 37, 38, 39, 40, 41 en 42 van de Landsverordening secundair beroepsonderwijs en educatie (P.B. 2008, no. 37).

In de praktijk worden leerlingen met een VSBO diploma automatisch toegelaten tot het SBO. De toelating en plaatsing van leerlingen met een VSBO-TKL diploma, VSBO-PBL of VSBO-PKL

diploma wordt door een toelatingscommissie bepaald. De commissie bepaalt op welk niveau een leerling geplaatst wordt.

5.2 Slagingsregeling SBO

Binnen het SBO is de student geslaagd wanneer hij/zij alle deelkwalificaties van de desbetreffende opleiding heeft gehaald. Het halen van deelkwalificaties gebeurt gedurende de duur van de opleiding. De deelkwalificaties zijn verbonden aan onderwijseenheden binnen het opleidingsprogramma die met een toets worden afgesloten.

5.3 Instroom

De instroom betreft studenten die voor eerst het SBO binnenstapten in het schooljaar 2013-2014. Behalve leerlingen die het VSBO verlieten, waren er ook leerlingen, die bijvoorbeeld, vanuit het buitenland het SBO instroomden. Met de beschikbare data is het niet mogelijk een compleet beeld van de instroom vanuit het buitenland te geven. In het schooljaar 2013 – 2014 waren 1415 studenten begonnen aan het SBO in jaar 1, waarvan 53% (755) van het vrouwelijk geslacht is, zie grafiek 5.1 voor een overzicht.

Grafiek 5.1 Instroom SBO

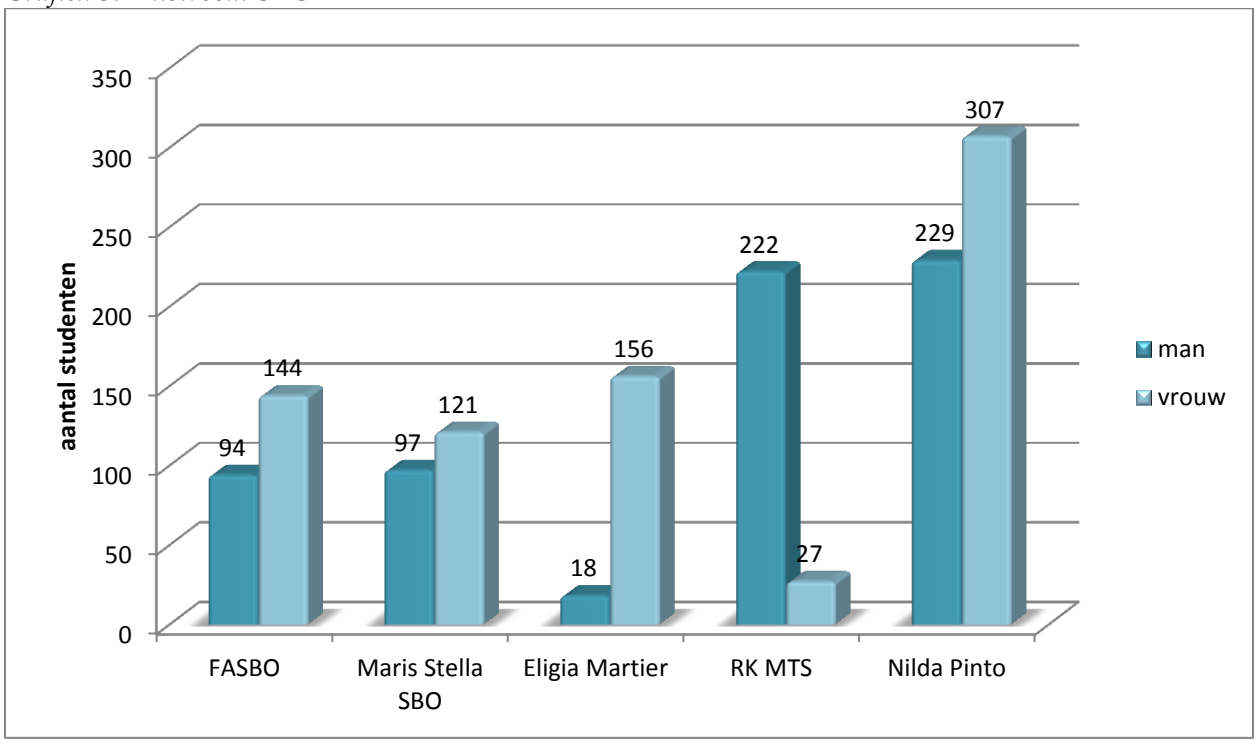

De RK MTS (sector Techniek) had een meerderheid van de mannen tegenover de Eligia Martier (sector Zorg en Welzijn) die een meerderheid van de vrouwen had in leerjaar 1.

5.4 Schoolpopulatie

In het schooljaar 2013 – 2014 bezochten 3429 studenten een school voor SBO, die door de overheid bekostigd wordt. Hiervan waren 1512 man (44%) en 1917 vrouw. Het gaat hier om de studentenpopulatie op de Frater Aurelio SBO, Maris Stella SBO, Eligia Martier, RK MTS en Nilda Pinto. Tabel 5.2 is een overzicht hiervan.

Tabel 5.2 Studentenpopulatie

school	man	vrouw	totaal
FASBO	361	504	865
Maris Stella SBO	152	236	388
Eligia Martier	52	494	546
RK MTS	606	83	689
Nilda Pinto	341	600	941
Totaal	1512	1917	3429

Een meerderheid van de studentenpopulatie studeerde in de sector Economie. Een minderheid van de vrouwen zat in de sector Techniek en een minderheid van de mannen in de sector Zorg en Welzijn, zie grafiek 5.3 voor een overzicht.

Grafiek 5.3 Studentenpopulatie naar sector

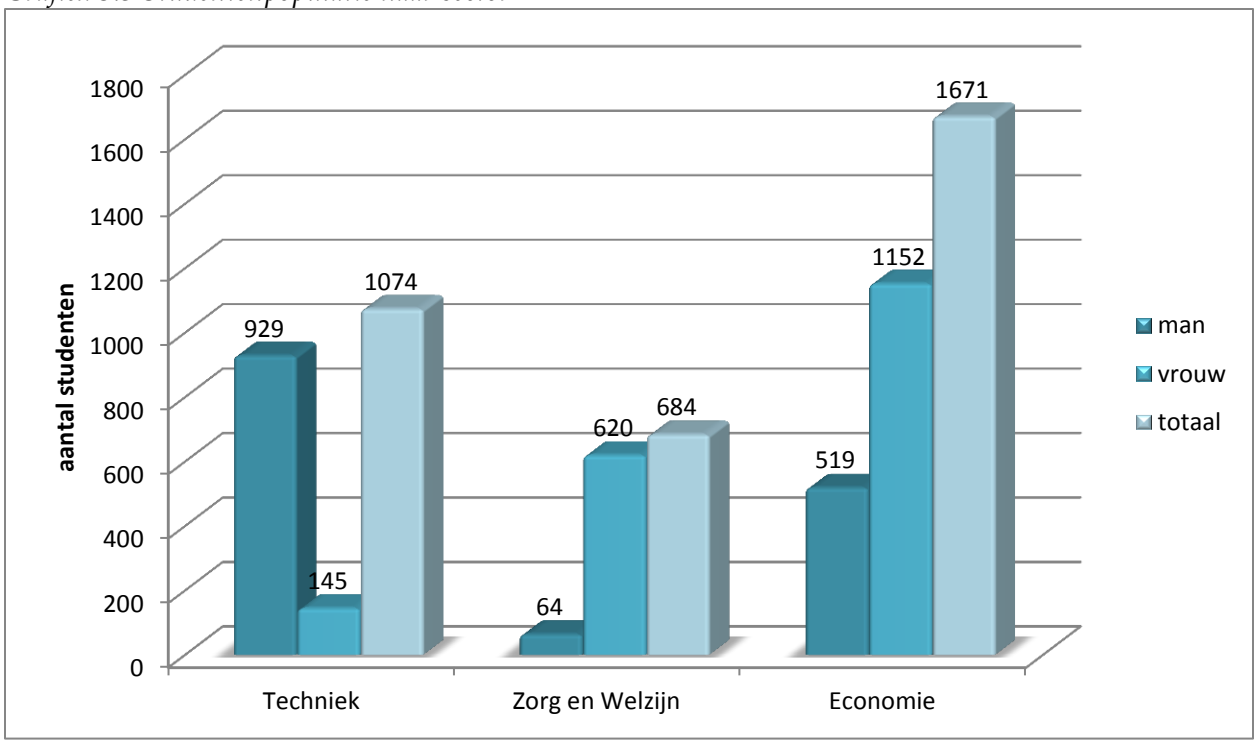

In de sector Economie deden in totaal 432 studenten een opleiding in de Horeca. De meerderheid werd opgeleid voor bedrijfsadministratieve functies. Het ging hier om o.a. ondernemer detailhandel, boekhoudkundig medewerker, administrateur, administratief juridisch medewerker en commercieel medewerker bank en verzekeringswezen. Een minderheid werd gekwalificeerd voor dienstverlenende functies zoals receptioniste, facilitaire leidinggevende en directiesecretaresse binnen deze sector, zie tabel 5.4.

Tabel 5.4 Verdeling studenten binnen sector Economie

Economie	man	vrouw	totaal
Horeca	161	271	432
Bedrijfsadministratie	331	748	1079
Dienstverlening	27	132	159

In de sector Zorg en Welzijn volgde de meerderheid van de studenten de opleiding sociaal pedagogisch werker (welzijn). De rest werd gekwalificeerd voor functies in de zorg, zie tabel 5.5.

Tabel 5.5 Verdeling studenten binnen sector Zorg en Welzijn

Zorg en Welzijn	man	vrouw	totaal
Zorg	30	149	179
Welzijn	34	471	505

In de sector Techniek volgde de meerderheid van de studenten een opleiding in de richting ICT. De minderheid van de studenten volgde bouwvakkundige opleidingen (timmerman, bouwkunde, werktuigbouwkunde), zie tabel 5.6.

Tabel 5.6 Verdeling studenten binnen sector Techniek

Techniek	man	vrouw	totaal
ICT	323	63	386
Electro-montage	347	14	361
Bouwkundig	259	68	327

De meerderheid van de studenten volgde een opleiding op niveau 4. Opleidingen op niveau 1 werden op twee scholen aangeboden: de Eligia Martier en de Maris Stella SBO. Het percentage studenten dat een opleiding voor kwalificatie niveau 1 volgde, was dien ten gevolge laag (zie grafiek 5.7). Hierbij dient vermeld worden dat opleidingen op niveau 1 ook door onder andere Feffik, Sifma en particuliere instellingen werden aangeboden. De beschikbare data zijn momenteel niet geschikt om een compleet beeld van de deelnemers aan niveau 1 opleidingen te geven.

Grafiek 5.7 Percentage man en vrouw per kwalificatieniveau

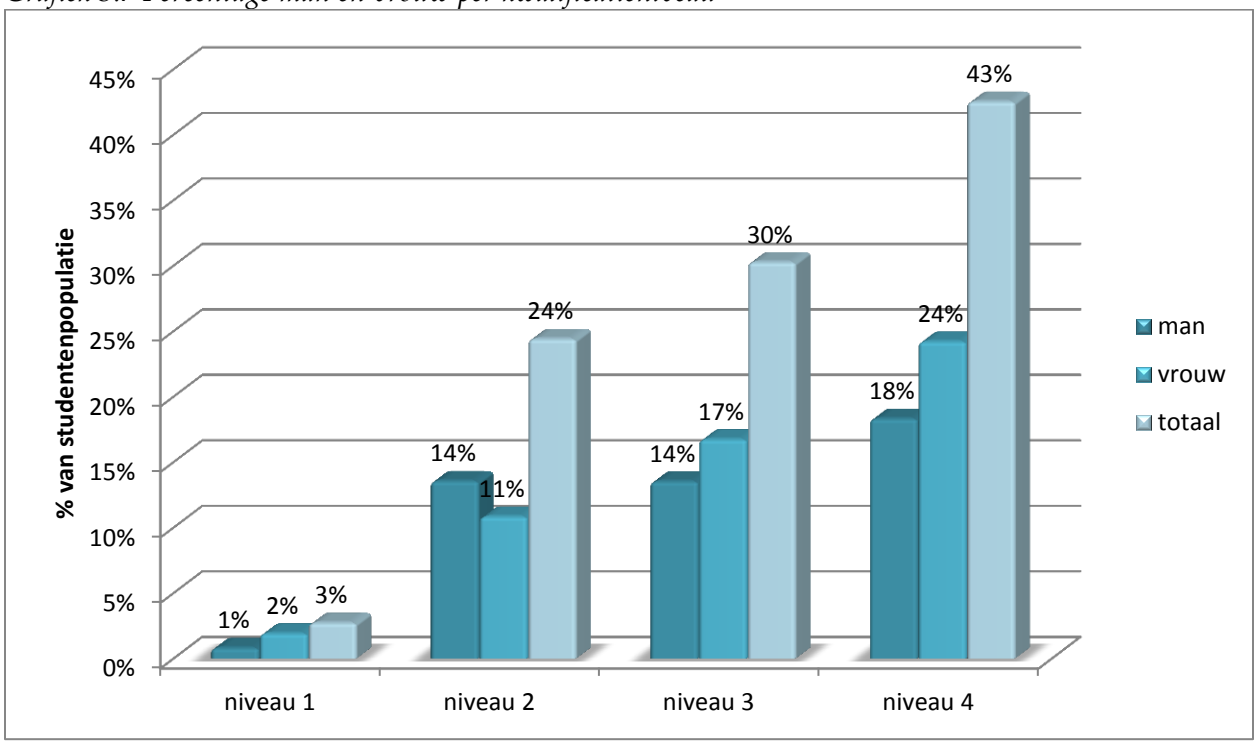

Grafiek 5.8 De studentenpopulatie per school

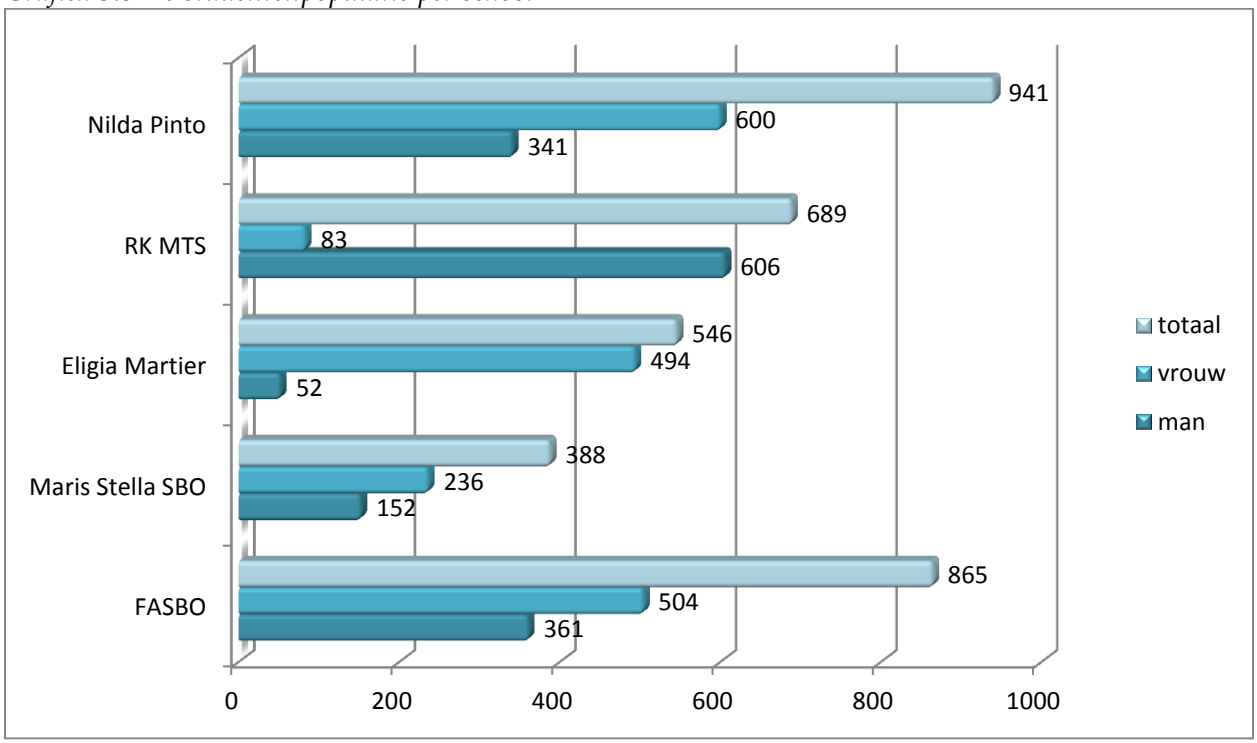

De Nilda Pinto SBO was met 941 studenten de grootste SBO school. De Maris Stella SBO was de school met de kleinste studentenpopulatie, zie grafiek 5.8.

Binnen het SBO werden 224 docenten ingezet van wie 35% mannen. Het aantal docenten met een volledige dienstbetrekking was 187. Het aantal parttimers was 22. In totaal waren er 20 docenten die aan meerdere scholen verbonden waren, zie grafiek 5.9.

Grafiek 5.9 Docenten in het Secundair Beroepsonderwijs

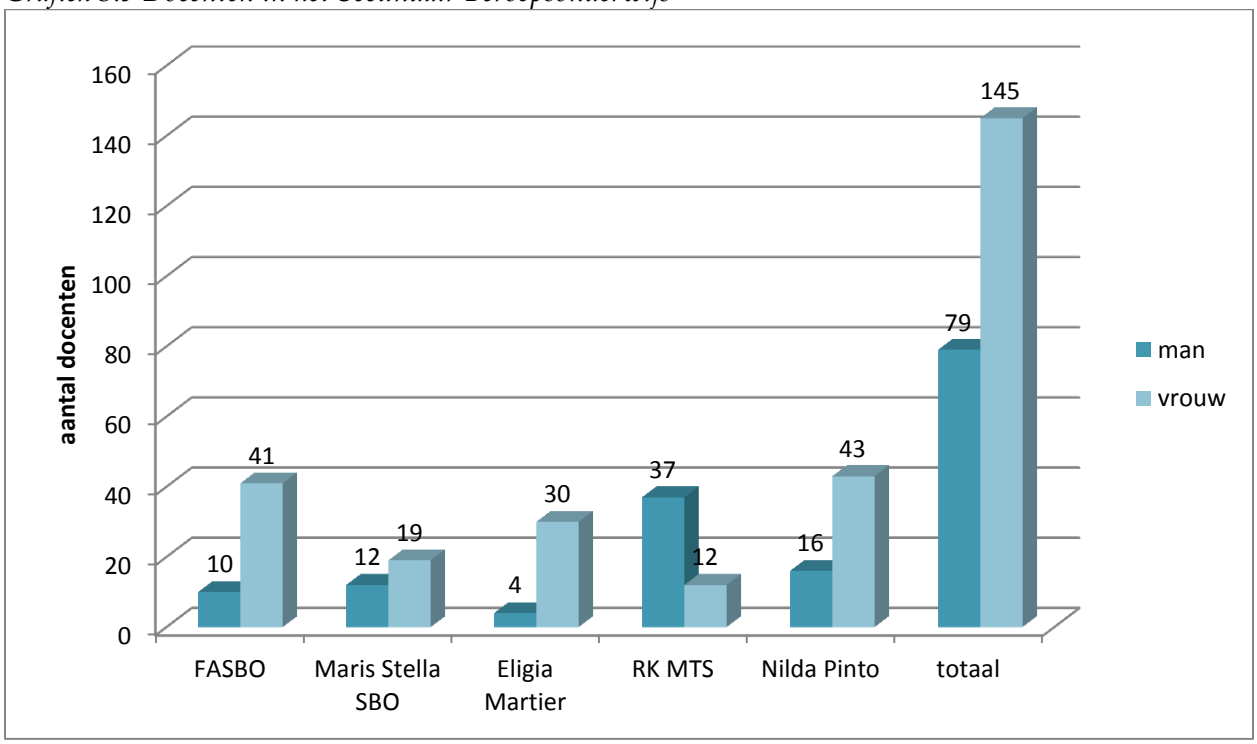

5.5 Beroepspraktijkvorming

De beroepspraktijkvorming is een vaste onderwijseenheid binnen het opleidingsprogramma en ook verbonden aan het behalen van deelkwalificaties. In de leerweg lerend werken omvat de beroepspraktijkvorming ten minst 25% en minder dan 50% van de studieduur. In de leerweg werkend leren omvat de beroepspraktijkvorming ten minste 50% van de studieduur.

De beschikbare data geven geen mogelijkheid om een compleet beeld te geven van het aantal studenten dat per opleiding en leerjaar stage moeten lopen. Het uitgangspunt hierbij is dat studenten binnen de opleiding in elk leerjaar ongeacht het niveau van de opleiding stage

moeten lopen. Ter illustratie wordt in tabel 5.10 het aantal studenten in leerjaar 4 weergegeven, die voor het afstuderen stage moesten lopen.

Tabel 5.10 Aantal studenten in leerjaar 4

leerjaar 4	man	vrouw	totaal
FASBO	99	126	225
Maris Stella SBO	6	20	26
Eligia Martier	3	57	60
RK MTS	120	21	141
Nilda Pinto	15	68	83
totaal	243	292	535

Naast deze studenten hadden studenten op niveau 1 (94 studenten), niveau 2 (837) en niveau 3 (1038) stage moesten lopen. Deze aantallen zijn indicatief voor het aantal stageplaatsen dat nodig was in dat schooljaar.

5.6 Doorstroom

Studenten die een diploma binnen het SBO halen zijn klaar voor de arbeidsmarkt of kunnen doorstuderen. In de praktijk blijven de studenten die een diploma op niveau 1, niveau 2 en/of 3 hebben nog binnen het SBO. Deze studenten gaan door naar het volgende niveau. Dit heet stapelen.

Aan het eind van het schooljaar 2013-2014 zijn er in totaal 284 studenten doorgestroomd naar het volgend niveau. Hiervan waren 61 man en 233 vrouw, zie grafiek 5.11. Het ging hier om studenten van zowel door de overheid gesubsidieerde als niet gesubsidieerde onderwijsinstellingen.

Tabel 5.11 Doorstroom per sector naar geslacht

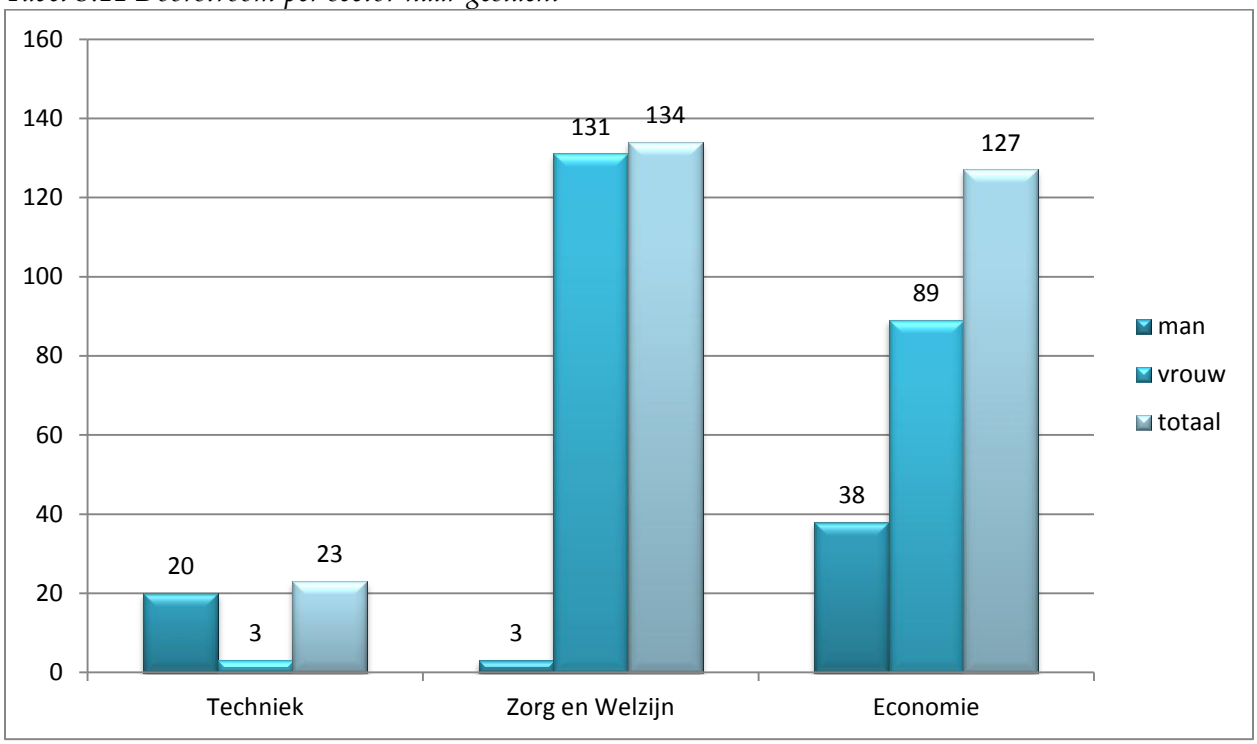

In de sector Zorg en Welzijn vond meer doorstroom plaats dan in de sector Economie en Techniek. Doorstroom in de sector Zorg en Welzijn was voornamelijk door vrouwelijke studenten. In de sector Techniek was het aantal studenten dat doorstroomt aanzienlijk kleiner dan in de andere sectoren, zie tabel 5.12, 5.13 en 5.14.

Tabel 5.12 Doorstroom sector Techniek

Techniek	man	vrouw	totaal
Assistent. Autotechniek	7	0	7
Schipper Machinist reizen nabij de kust	2	0	2
Service medewerker ICT 2	8	3	11
Stuurman werktuigkundige kleine schepen	3	0	3
Totaal	20	3	23

In de sector Techniek bestond de meerderheid uit mannelijke studenten. Drie vrouwelijke studenten hadden de kwalificatie Service medewerker ICT op niveau 2 gehaald. In de sector Zorg en Welzijn hadden drie mannelijke studenten een kwalificatie op niveau 1, 2 of 3 gehaald. Het gaat om de kwalificaties Ziekenverzorger en Sociaal Pedagogisch Werker 3. De meerderheid bestond uit vrouwelijke studenten.

Tabel 5.13 Doorstroom sector Zorg en Welzijn

Zorg en Welzijn	man	vrouw	totaal
Ziekenverzorging	1	2	3
Zorghulp 1	0	20	20
Verzorgende IG 3	0	6	6
Verpleegkundige 4	0	8	8
Doktersassistent 4	0	4	4
Tandartsassistent 4	0	2	2
Verpleegkundige HBO 5	0	3	3
Helpende welzijn 2	0	28	28
Sociaal Pedagogisch Werker 2	0	21	21
Sociaal Pedagogisch Werker 3	2	37	39
Totaal	3	131	134

Binnen de sector Economie was het aantal studenten met een kwalificatie Middenkaderfunctionaris Toeristische Informatie en Reizen die doorstuderen groter dan de andere kwalificaties. Ook hier bestond de meerderheid uit vrouwelijke studenten.

Tabel 5.14 Doorstroom sector Economie

Economie	man	vrouw	totaal
Assistant Bakker 1	1	2	3
Brood en Banketbakker	0	2	2
Kok 2	0	5	5
Zelfstandig Werkend Kok 3	0	4	4
Horeca-Assistant 1	0	1	1
Medewerker Toeristische Informatie en Reizen 2	0	1	1
Zelfstandig Medewerker Toeristische Informatie en Reizen 3	8	18	26
Middenkaderfunctionaris Toeristische Informatie en Reizen 4	12	22	34
Receptionist/Telefonist 2	0	1	1
Secretaresse 3	6	7	13
Bedrijfsadministratief medewerker 2	0	8	8
Boekhoudkundig medewerker 3	3	3	6
Administrateur 4	4	7	11
Sociaal Juridisch Medewerker 4	4	8	12
Totaal	38	89	127

5.7 Uitstroom

Bij de uitstroom gaat het om de studenten die het SBO verlaten met o.a. een afgeronde voorbereiding voor de arbeidsmarkt en/of het vervolgonderwijs, dus de opbrengsten.

Het SBO wordt afgesloten als alle deelkwalificaties zijn behaald. Het eindresultaat kan leiden tot doorstroom binnen het Secundair Beroepsonderwijs, naar de arbeidsmarkt of Hoger Beroepsonderwijs. De eindresultaten van zowel door de overheid gesubsidieerde als niet gesubsidieerde onderwijsinstellingen worden in grafiek 5.15 weergegeven.

Grafiek 5.15 Uitslag examens SBO

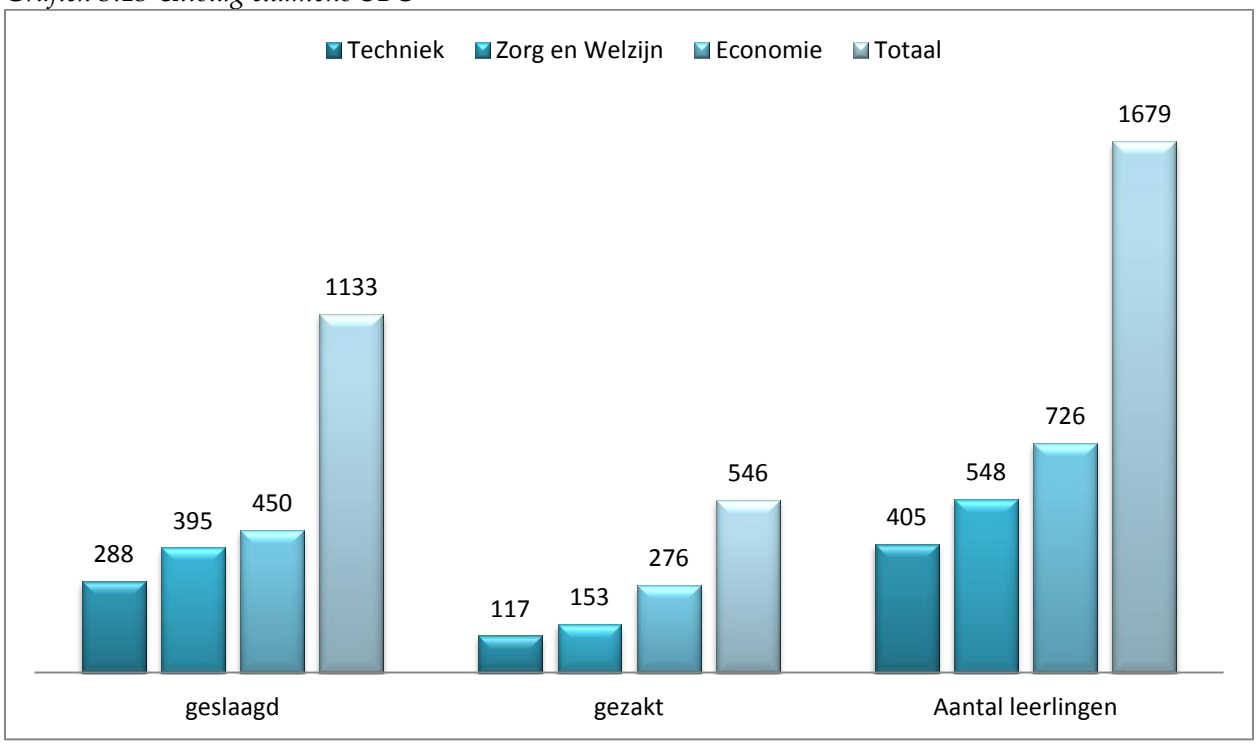

Het percentage dat alle deelkwalificaties heeft behaald was lager in de sector Economie (62%) vergeleken met de andere sectoren, Techniek (71%) en Zorg en Welzijn (72%).

Voor meer details over de opbrengsten wordt verwezen naar het document Opbrengstenkaart funderend, voortgezet en secundair beroepsonderwijs (2014).

6 HAVO/VWO

Het Hoger Algemeen Voortgezet Onderwijs en Voorbereidend Wetenschappelijk Onderwijs zijn wettelijk bepaald in de Landsverordening voortgezet onderwijs (P.B. 1979, no. 29). Het onderwijs vangt aan op de scholen voor Voorbereidend Wetenschappelijk Onderwijs (VWO) en op scholen voor Hoger Algemeen Voortgezet Onderwijs (HAVO) met een periode van basisvorming, die twee leerjaren beslaat. Het onderwijs omvat aansluitend op de periode van de basisvorming een éénjarige periode van profiel voorbereidend onderwijs. Het onderwijs aan scholen voor VWO respectievelijk voor HAVO omvat aansluitend op de periode van profiel voorbereidend onderwijs een driejarige respectievelijk tweejarige periode van profielenonderwijs.

Dit hoofdstuk geeft een beschrijving van de situatie binnen het VWO en HAVO voor wat betreft toelating, slagingsregeling, instroom, schoolpopulatie (leerlingen en leraren) en de uitstroom.

6.1 Toelatingsprocedures

In principe zijn alle leerlingen afkomstig van het FO toelaatbaar tot het VSBO. Om te bepalen welke leerlingen geschikt zijn om HAVO onderwijs te volgen, hebben de gezamenlijke schoolbesturen besloten, conform landsbesluit scholen v.w.o., h.a.v.o en v.s.b.o. artikel 4 lid 2, naast het Onderwijskundig Rapport als bedoeld in artikel 21 van de Landsverordening funderend onderwijs (P.B. 2008, no. 54), een toets (EFO) te laten meewegen in de doorverwijzing naar het HAVO. Leerlingen met een eindresultaat HAVO zijn toelaatbaar op een school voor HAVO/VWO.

6.2 Slagingsregeling

De slagingsregeling is geregeld in artikel 36 van het Landsbesluit eindexamens v.w.o., h.a.v.o. en v.s.b.o. (P.B. 2008, no. 54.) Door middel van een Landsbesluit h.a.m. (P.B. 2012, no. 27) is de slagingsregeling aangescherpt voor het HAVO en VWO.

6.3 Instroom

De instroom betreft leerlingen die voor het eerst het HAVO/VWO binnenstapten. Behalve leerlingen die het FO verlieten, waren er ook leerlingen die vanuit het VSBO, zij het klas 1, 2 of 4 TKL na het behalen van het diploma, en/of vanuit het buitenland instroomden. Met de beschikbare data is het niet mogelijk een compleet beeld van de instroom vanuit het VSBO en het buitenland te geven.

6.4 Schoolpopulatie

In het schooljaar 2013 – 2014 bezochten 3086 leerlingen een school voor HAVO/VWO, die door de overheid bekostigd werd. Hiervan waren 1300 jongens (42%) en 1786 meisjes. De meerderheid van de leerlingen (1401) zat op de afdeling HAVO. Op de afdeling VWO waren de jongens in de minderheid, 39% van het totaal. Er zaten in totaal 983 leerlingen in de basisvorming. Dit was 21% van het totaal aantal leerlingen in de basisvorming (4604)op het hele eiland. Grafiek 6.1 geeft een overzicht van het aantal jongens en meisjes per afdeling.

Grafiek 6.1 Aantal leerlingen per afdeling

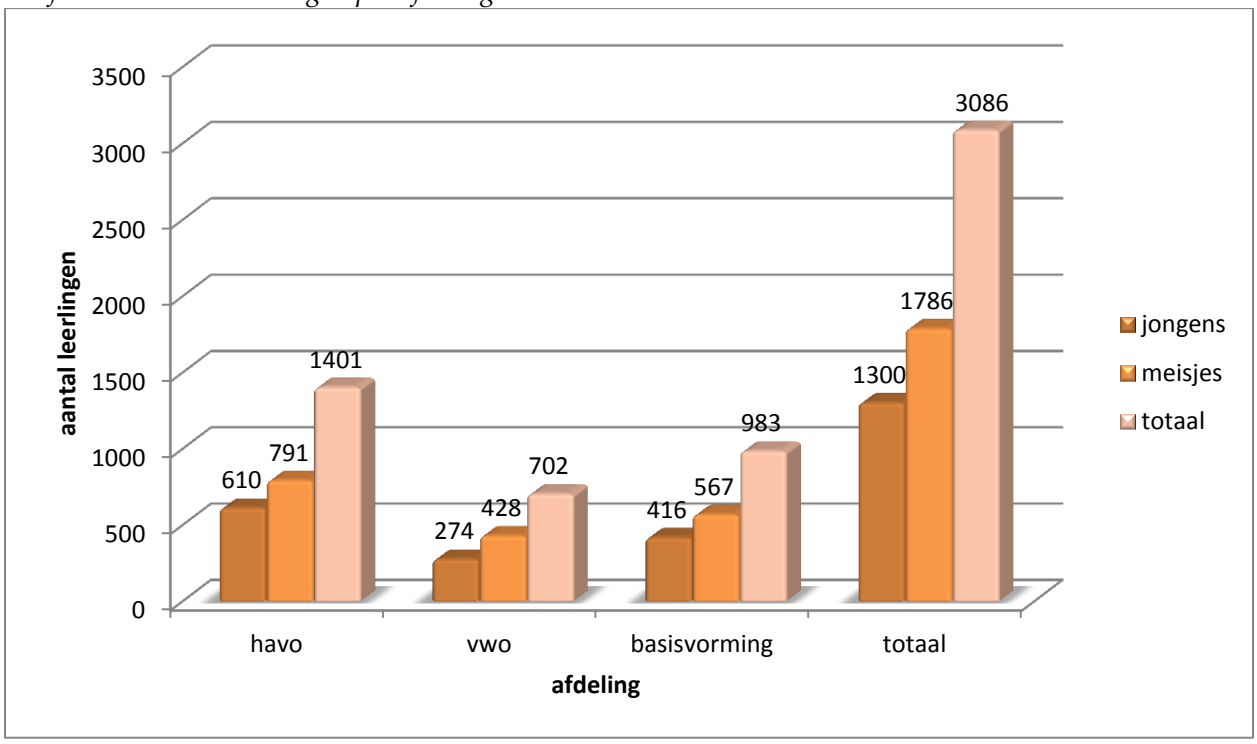

Van de 3086 leerlingen zat 10% (292) op een school van de VPCO. Het RKCS had de meerderheid (57%) van de leerlingen binnen het HAVO/VWO. De VPCO had evenveel leerlingen op de HAVO als VWO. De meerderheid van de leerlingen zat op een school van het RKCS, zie grafiek 6.2 en 6.3.

Grafiek 6.2 Percentage leerlingen naar schoolbestuur

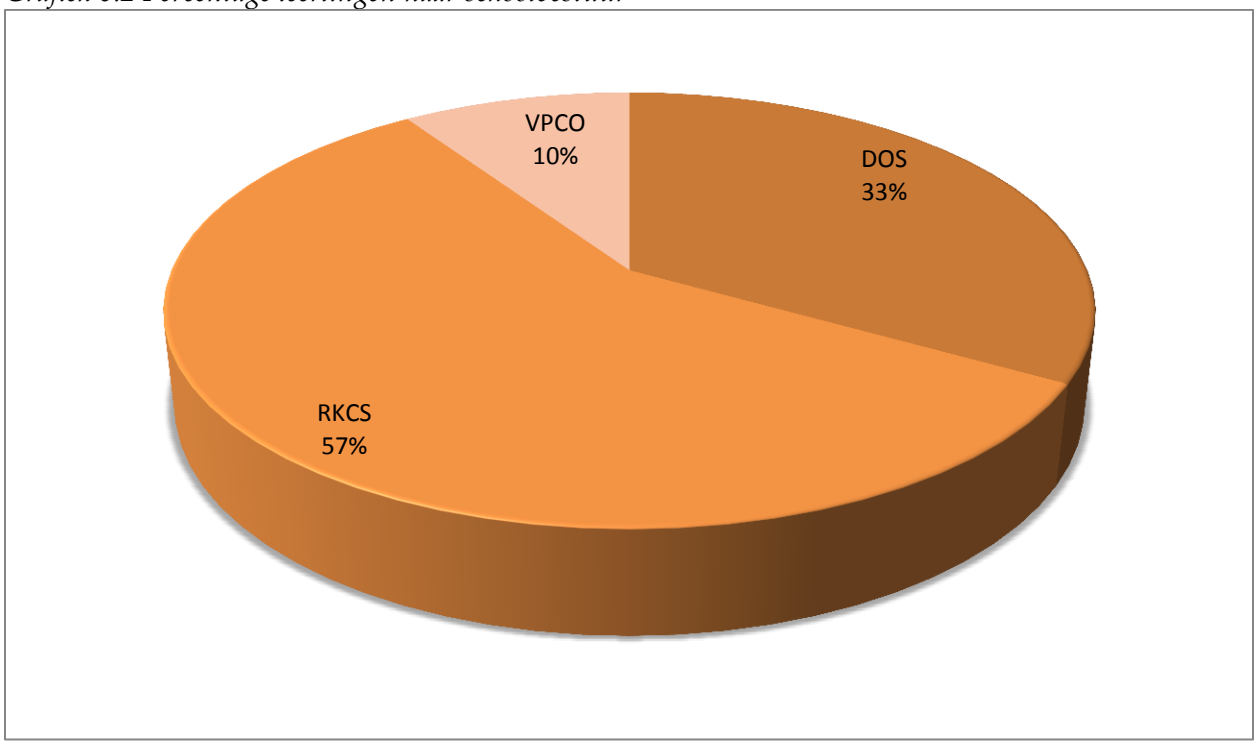

Grafiek 6.3 Aantal leerlingen per afdeling per schoolbestuur

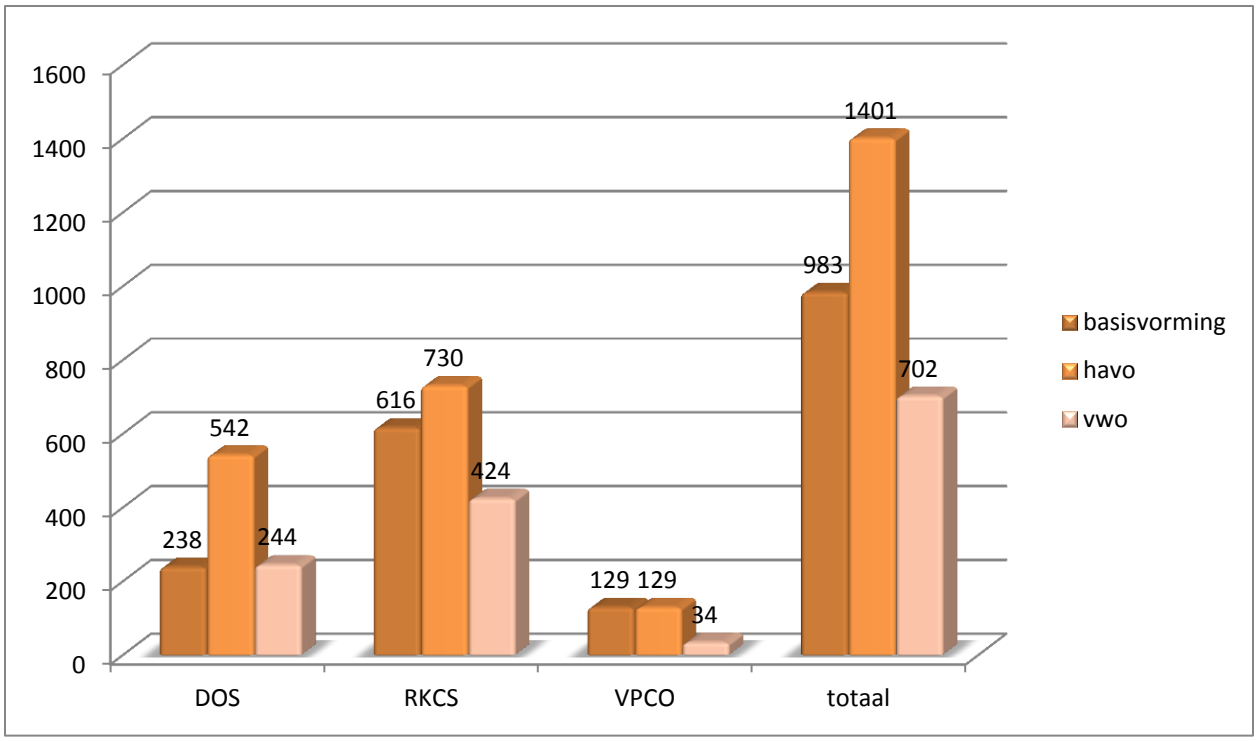

Het Radulphus College was de grootste school met 1111 leerlingen. De dr. Albert Schweitzer College was de kleinste HAVO/VWO school, zie grafiek 6.4

Grafiek 6.4 Leerlingenpopulatie per school

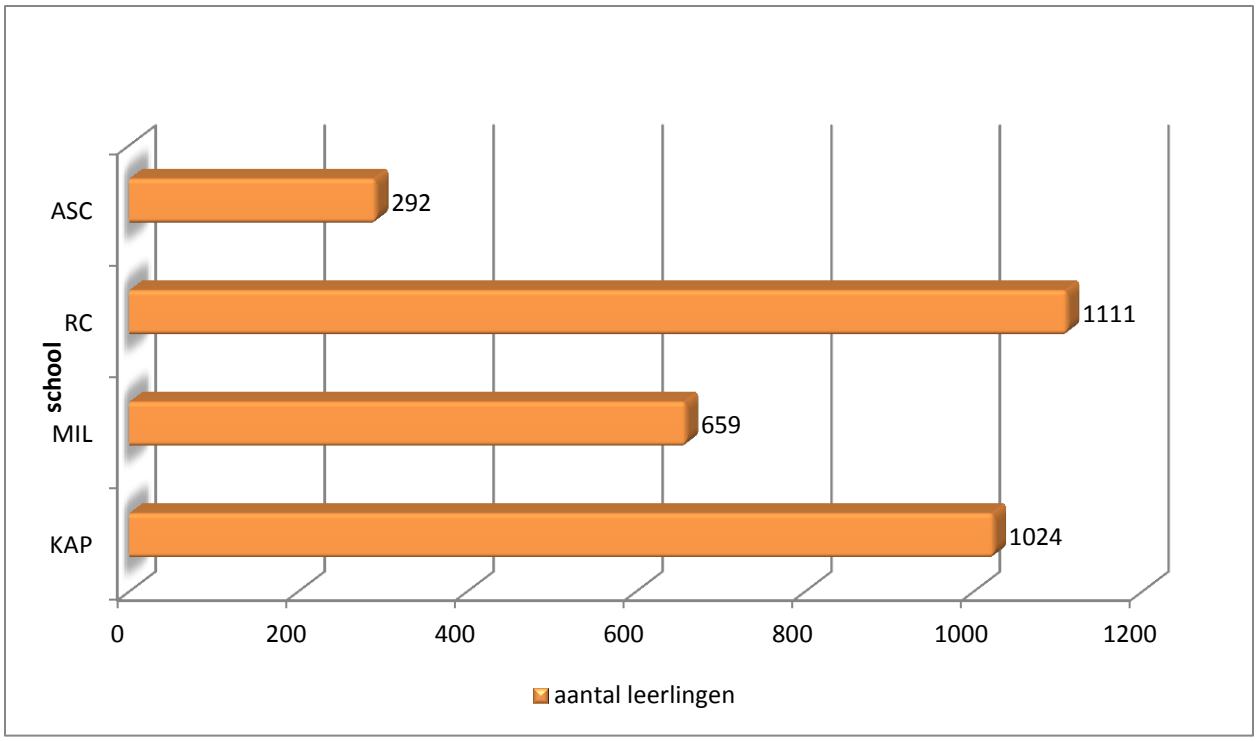

In het eerste jaar van de basisvorming waren de jongens in de meerderheid, terwijl in het tweede jaar de meisjes de meerderheid vormden, grafiek 6.5.

Grafiek 6.5 Aantal leerlingen in de Basisvorming

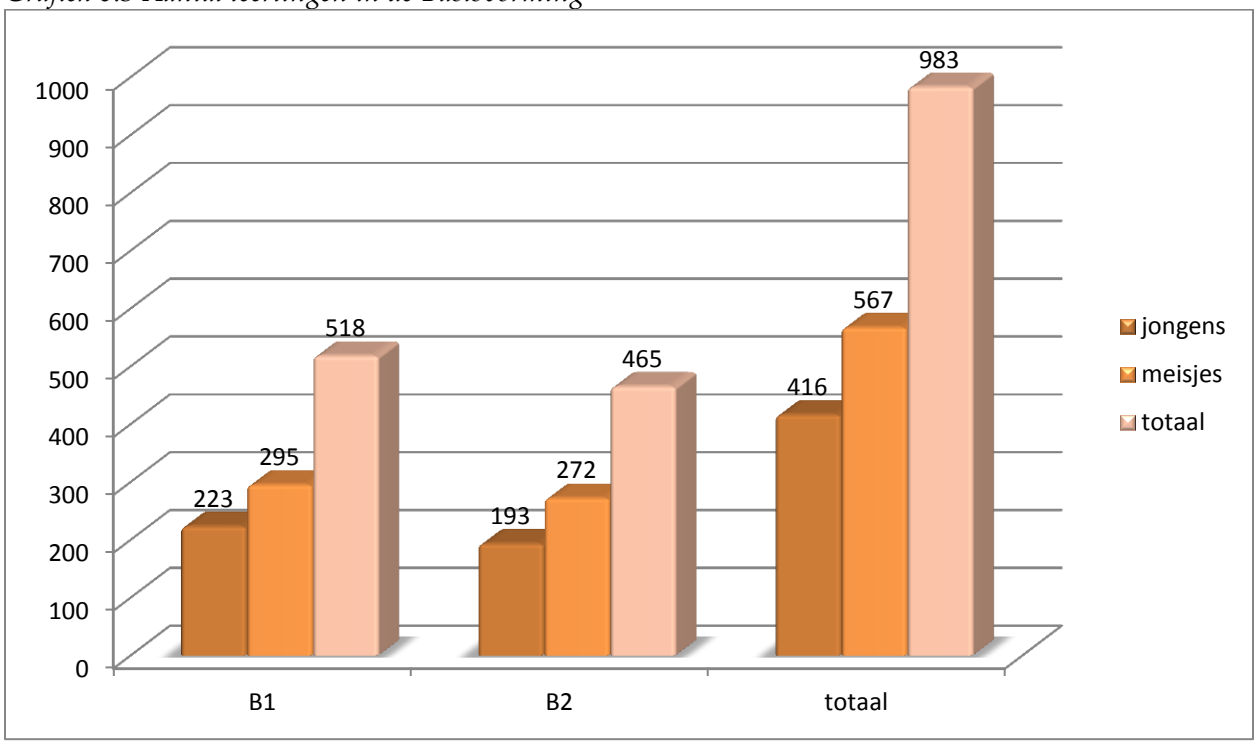

In het derde leerjaar van de afdelingen HAVO en VWO waren de meiden in de meerderheid. In de bovenbouw van de afdelingen HAVO en VWO waren wederom de meisjes in de meerderheid. Het aantal jongens in HAVO 5, VWO 4 en VWO 5 was aanzienlijk minder dan het aantal meisjes, zie grafiek 6.6 en 6.7.

Grafiek 6.6 Aantal leerlingen HAVO

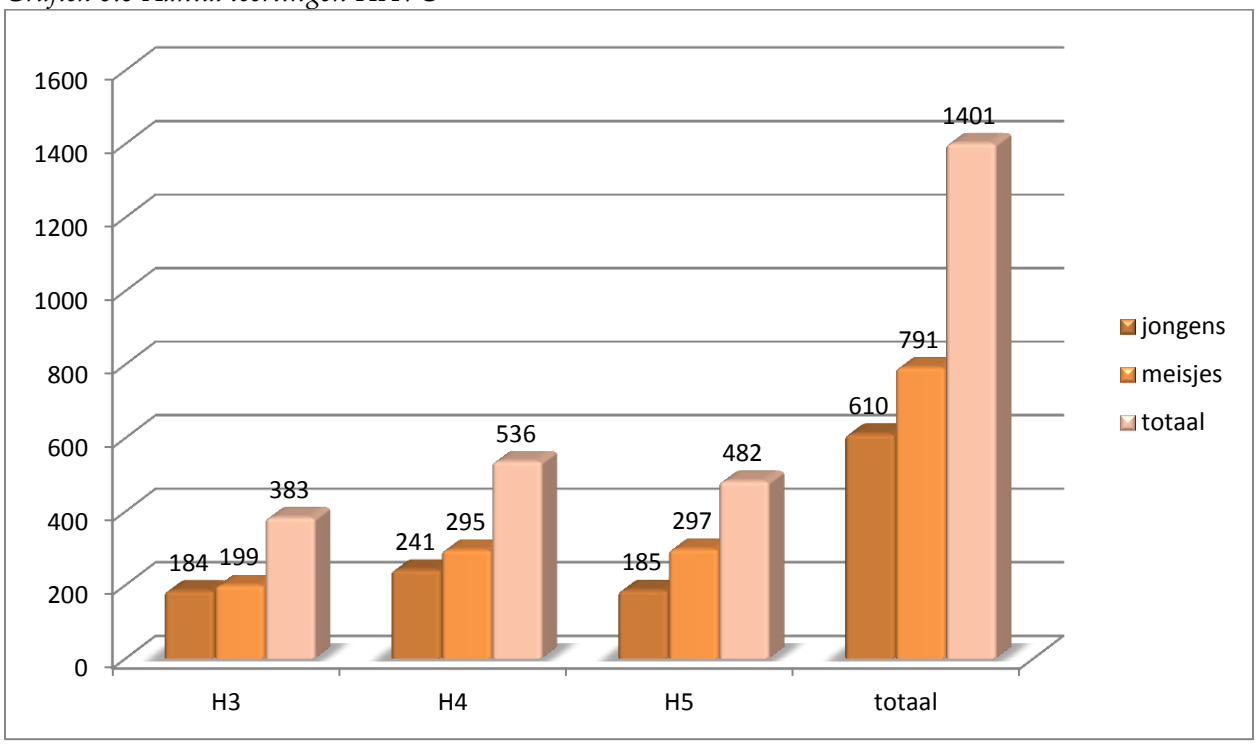

Grafiek 6.7 Aantal leerlingen VWO

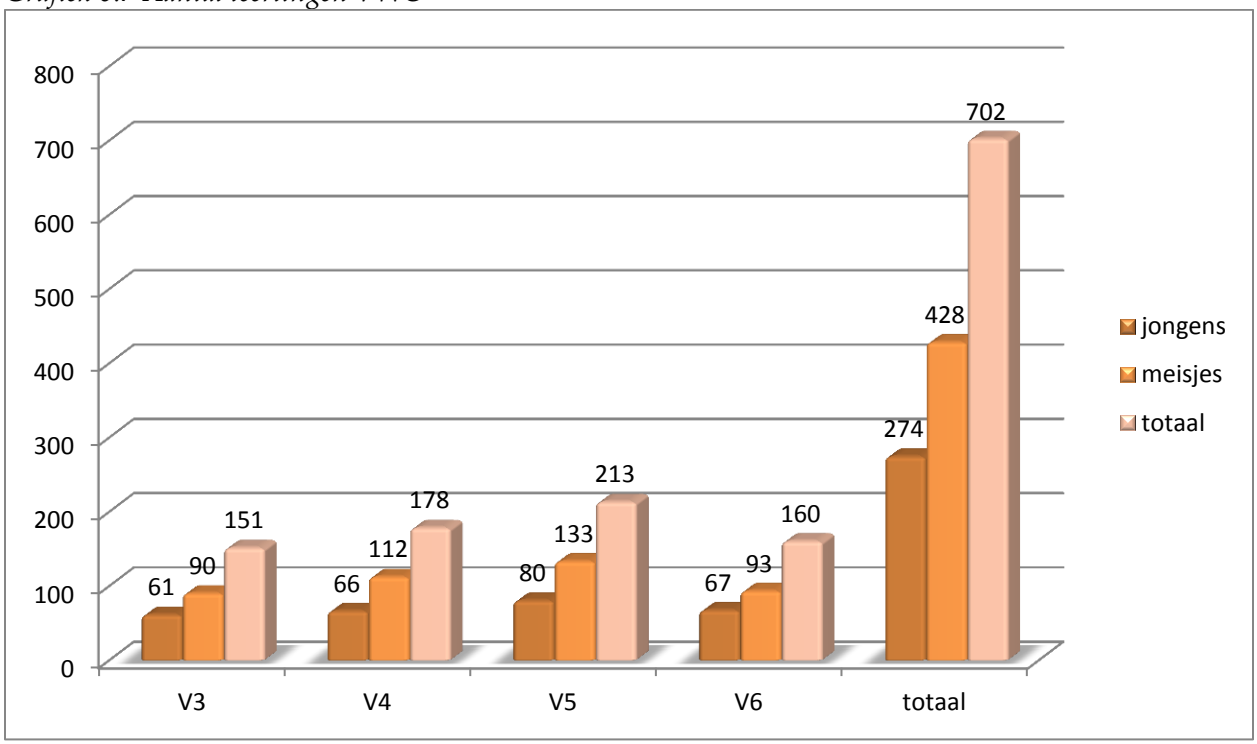

Per 1 december 2013 waren er in totaal 219 leraren ingezet op HAVO/VWO scholen. Een meerderheid (66%) van het onderwijzend personeel is vrouw, zie grafiek 6.8.

Grafiek 6.8 Aantal docenten per school

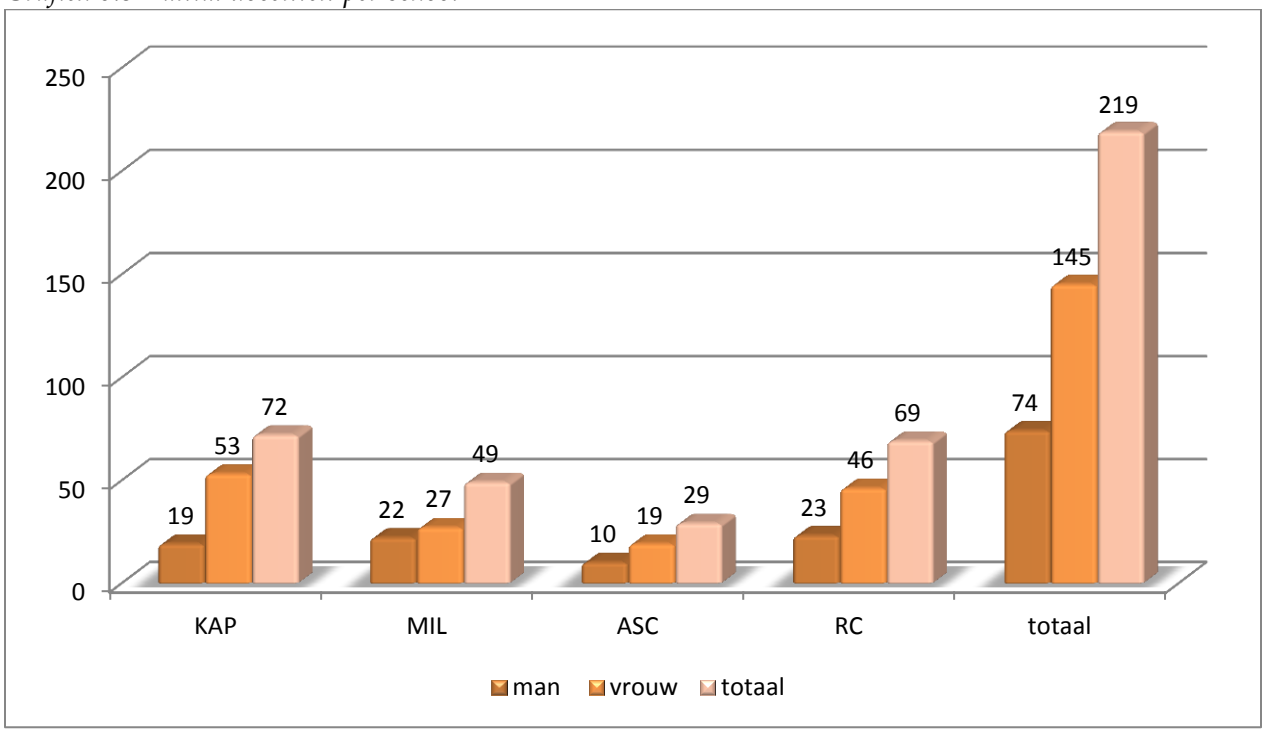

6.5 Uitstroom

Bij de uitstroom gaat het om de leerlingen die het HAVO of VWO verlaten met een afgeronde voorbereiding voor het vervolgonderwijs, dus de opbrengsten. Het HAVO/VWO wordt afgesloten met een Examen. De Examenresultaten kunnen leiden tot doorstroom naar het Hoger Beroepsonderwijs (HBO) of Wetenschappelijk Onderwijs (WO) of arbeidsmarkt.

Tabel 6.9 Uitslag examens HAVO/VWO

	aantal leerlingen	geslaagd	gezakt
HAVO	677	443 (65%)	234 (35%)
VWO	177	158 (89%)	19 (11%)
Totaal	854	601 (70%)	253 (30%)

Deze cijfers betroffen alle kandidaten van zowel de door de overheid gesubsidieerde als niet gesubsidieerde scholen. Voor meer details over de opbrengsten wordt verwezen naar het document Opbrengstenkaart funderend, voortgezet en secundair beroepsonderwijs (2014).